

— Τί έννοεῖς; Μήπως έννοεῖς ὅτι θὰ προσπαθήσῃς νὰ μὲ ἀποκλείσῃς;

— Ὅχι καθόλου δὲν έννοῶ αὐτό. Ἄν εἶχα τέτοια ἰδέα ἤμποροῦσα αὔριον τὸ πρωῖ νὰ ἔχω ἓνα ἑκατομμύριον δολ-
λάρια μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἀπόψε ἤμπορῶ νὰ ἔχω οἶον-
δήποτε κλάσμα ἑκατομμυρίου, κύριε Ἰ'αβάν, καὶ καλὸν εἶνε ἴσως νὰ τὸ γνω-
ρίζῃς.

— Ἴν' ἑκατομμύριον; ἔκραξεν ὁ Ἰ'α-
βάν, θὰ μᾶς πουλήσῃς γιὰ ἓνα ἑκα-
τομμύριον;

— Εἶπα ὄχι· δὲν σκοπεύω νὰ σᾶς πουλήσω, κύριε Ἰ'αβάν. (Ὅτε μπορεῖτε νὰ μὲ ἀγοράσετε.

— Ἰ'έννοεῖται, έννοεῖται· ἐξήγησε γελῶν βραχνῶς ὁ Ἰ'αβάν, δὲν εἶπα, τέ-
τοιο πράγμα. Δὲν μὲ έννόησες.

— Δὲν μὲ έννόησες κύριε Ἰ'αβάν. Θέλω νὰ σὲ ἐρωτήσω ἓνα πράγμα· ἂν σοῦ ἔλεγα ὅτι ἀροῦ ἐπέτυχα τὸ ρεῦμα καὶ ἦλθα ἐδῶ μὲ τὸ ἀμάξι ἀπὸ τὸ ἐρ-
γοστάσιον ὅπως εἶπαμε, κατόπιν ἐπέ-
στρεψα εἰς τὸ ἐργοστάσιον, κατέστρεψα τὰς μηχανάς, ἐκλείδωσα τὸ μυστικὸ διὰ παντός, καὶ ἔδωκα ὀριστικὸν τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τί θὰ ἔκανες;

— Στὴν πίστι μου θὲ σὲ σκίτωνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3

Ἡ γοητεία τῆς ἐσπρέρας ἐκείνης ἤνουτο μὲ τὴν λαμπρότητα καὶ μεγα-
λοπρέπειαν τοῦ μεγάρου καὶ ὁ παρα-
τηρητὴς δὲν εἶχε νὰ ἐκφέρῃ ἄλλην ἐτυ-
μηγορίαν εἰμὴ ὅτι ἴστατο ἐνώπιον ἐπιγείου παραδείσου. Ὅπισθεν τοῦ μεγάρου ἀναρίθμητα αὐτοκίνητα διήρ-
χοντο ἐν ἐκλάμπρῳ παρατάξει φέροντα βαθυπλούτους ἄνδρας καὶ γυναῖκας.

Καὶ ἐντούτοις τὰ περισσότερα ἔστα-
μάτων καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς παρετήρουν μετὰ ρθόνου τὸ μαγευτικὸν σύνολον τῆς ἐπαύλειος.

— Τί μέγαρον καὶ τί γυναῖκα. Τυ-
χερός ἄνθρωπος μιὰ φορὰ, ἔλεγε ψι-
θυρίζων εἰς τὸ οὖς τῆς συζύγου του ἓνας δισεκαταμμυριοῦχος ἐντὸς ἐνὸς ἀπὸ τὰ πολυτελέστερα αὐτοκίνητα.

— Κι' αὐτὴ δὲν εἶνε τυχερή; Καὶ οἱ δύο εὐρῆκαν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον.

«Καὶ οἱ δύο εὐδαιμόνες» αὐτὸ ἦτο ἡ ὁμόφωνος ὁμολογία ὄλων τῶν διερ-
χομένων ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ ρι-
πτόντων βλέμμα ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς σκη-
νῆς ἐνθα ἀνελίσσετο ὄραμα, ἀλλὰ μὴ βλέπόντων τὸ ὄραμα. Δὲν ἔβλεπον ὄραμα· ἔβλεπον μόνον κατασκήνωμα γαλήνης καὶ χαρῆς. Ἡ βραδεία ἦτον ὠραία, τὸ τοπεῖον ὠραῖον, τὸ μέ-
γαρον ὠραῖον. Ἡ πᾶν ἐφαίνετο εἰρήνη καὶ ἀγαλλίασις. Ἰ'φαίνετο, ἀλλὰ δὲν ἦτο. Ἰ'επὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ἡμιρωτίστου ἐξώστου, τοῦ βλέποντος πρὸς τὴν μαγευτικὴν λίμνην, γοργῆ διεδραματίζετο ἡ κωμῶδια τῆς ζωῆς καὶ τῆς φιλοδοξίας, τῆς εὐδοκίμησεως καὶ τοῦ ἄλγους· ὄντως ἐβάδιζε γοργῆ πρὸς τὸ μοιραῖον αὐτῆς καὶ ἀναπόδρα-
στον πέρασ.

Ἡ ξηρά, ἡμιζωώδης εἰς τὴν ἀγριό-
τητά της φωνὴ τοῦ Ἰ'αβάν, ἀρύπνισε κάποιαν αἰρνηθίαν συγγενῆ ἀγριότητα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Χάλσου. Ἄνερλέ-
χθη αἰρνηθίος σπινθήρ ὡσεὶ μεταξὺ χάλυβος καὶ πυρολίθου. Ἡ ἐπὶ παλ-
λὰς ἡμέρας συσσωρευομένη ἀγανάκτη-
σις παρήγαγεν ἀρκετὴν εὐρλεκτὸν ὕλην εἰς τὰ στήθη του.

— Καλὰ λοιπόν, κύριε Ρ'αβάν, εἶπεν ὁ Χάλσους κλίνων τὴν κεφαλὴν του. Ἴμπρός, ἀν' ἀγαπᾶς, σκότωσέ με. Θέλω ὅμως νὰ σὲ πληροφορήσω ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ ὁμιλία δὲν σοῦ φέρνει κανένα καλό. Ἄν φρονεύσης ἐμέ, θὰ φρονεύσης τὸ μυστικὸ μου. Δὲν εἶνε δικό σου τὸ μυστικόν, καὶ οὔτε σὺ μπορεῖς νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῆς οὔτε ἄλλος κανεὶς.

— Παληόσκυλε, ἄτιμε, ἡμιστενάζων ἀνέκραξεν ὁ Ρ'αβάν.

ἼΠθυγάτηρ του ἴστατο νευρική, σιωπηλή, ἀπαράτρητος παρά τὸν ἀγκῶνα του.

— Ωραῖα. Ἄκουσε λοιπόν. Διέλυσα τὰς μηχανὰς καὶ δὲν σκοπεύω ποτέ πλέον νὰ σοῦ τὰς συναρμολογήσω. Ὁμίλησα, πάντοτε σπουδάζων, σπουδάζων δὲ ὁμιλῶ καὶ τώρα.

Ἰκίπων αὐτὸ ἠγέρθη καὶ ἐκτύπησε τὸν Ρ'αβάν κατὰ πρόσωπον μὲ τὸν γρόνθον του. Ἦτο τόσο δυνάττον τὸ κτύπημα ὥστε ἠκούσθη εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ ἐξώστου. Ἰντὸς μιᾶς στιγμῆς βρυχώμενος ὁ Ρ'αβάν συνεπλάκη μὲ τὸν Χάλσους, νεώτερόν του ὄντα καὶ ρωμαλεώτερον. Ἰῆς μάτην αἱ γυναῖκες ἐπροσπάθησαν νὰ τοὺς χωρίσουν· μάλιστα οὔτε ἀντιληπτὴ ἐγένεεν ἡ ἐπέμβασις των εἰς τὴν πάλην. Ἄλλως ἢ ὅλη ὑπόθεσις ἔληξεν εἰς ἡμισυ λεπτόν. Ὁ Χάλσους ἦτο πολὺ ἰσχυρότερος. Ἦρπασεν τὸν Ρ'αβάν ἀπὸ τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν του σφιγκτότατα συστρίψας αὐτοὺς καὶ τὸν ἀπώθησε μὲ τρομερὰν δύνάμιν μέχρις οὗ τὸν ἐρρίψεν ὡς σῶρον εἰς τὴν καρέκλαν εἰς τὴν ἧτις ἦτο ἡ Σοφία. Ὁ Χάλσους εἶχε γυμνασθῆ

ἀθλητικῶς, ἦτο νεώτερος, καὶ προσέτι εἶχε ρώμην ὡς ἐκ τῆς φιλοπονίας του καὶ τῆς λιτότητός του.

— Κάθησε κάτω, τοῦ εἶπεν ἀσθμαίνων. Δὲν θὰ ἠμπορέσης νὰ μὲ φρονεύσης τόσο εὐκόλα.

Ἰπρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ὁ Ρ'αβάν εὐρέθη πρὸ καταστάσεως τῆς ὁποίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεσπύσῃ δι' ἀλαζονείας καὶ μπλόφας. Ἰπρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του συνεπλάκη— καὶ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν ὁποῖον συνεπλάκη ἀπεδείχθη νικητῆς του. Ἰν ἀκαρεῖ ἡ σκέψις αὕτη εἰσεχώρησεν εἰς ὄλον του τὸ εἶναι μέχρι μυελοῦ ὀστέων καὶ τὸν παρέλυσε. Συνήνητησεν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἦτο ἰσχυρότερός του καὶ διανοητικῶς καὶ σωματικῶς. Ἰσυναίσθησις αὕτη ἦτο διὰ τὸν Ρ'αβάν φρίκη. Ὁ μέγας καὶ πολὺς καὶ εὐδαίμων Ἰωάννης Ρ'αβάν νὰ ἠττηθῆ! Ἦτον ἀρόρητος καὶ ἀκατανύητος ιδέα

Ἰπὶ ἡμισυ λεπτόν ἔμειναν ὅλοι νευρικοί, σιωπηλοὶ καὶ ἀκίνητοι· τὸ ἡμισυ αὐτὸ λεπτόν τοὺς ἐράνη μακρὸς χρόνος. Ὁ Χάλσους ἐπὶ τέλους ἐσηκώθη νὰ φύγῃ.

— Καληνύκτα, Σοφία, εἶπε βαρέως.

Ὁ Ρ'αβάν ἐστράφη συγκεχυμένος, ἐννεός. Δὲν εἶχε πλέον ὄρεξιν διὰ σωματικὴν συμπλοκὴν. Ἄλλὰ τὸ φρικτὸν ἦτον ὅτι ἔβλεπε τὸν θρίαμβον, τὸν χρηματιστικὸν θρίαμβον μεταπηδῶντα εἰς τὸν ἀχρεῖον αὐτὸν γαμβρόν του.

— Ὅχι, ὄχι, Βιργινία, ἀνέκραξε Βιργινία— μὲ ἐξευτέλισεν— ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ μὴ τὸν ἀφήσης νὰ φύγῃ— θὰ μᾶς καταστρέψῃ, ἀκοῦς τί σοῦ λέγω;

Ὁ Χάλσους εἶχε φθάσει εἰς τὴν εἰ-

σοδον ὅταν ἤκουσε ἑροῦν γυναικείου φρορέματος ὀπισθέν του καὶ ἤσθάνθη ἑλαφρὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου του. Στραφείς εἶδε τὴν κυρίαν Ἰ'αβάν.

— Λυποῦμαι, ἐφέλλισεν, εἶνε αἰσχος. Σὰς ζητῶ συγγνώμην, κυρία Βιργινία, ἐξ ὅλης καρδίας. Ἄλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πράξω διαφορετικά.

Μὲ ἐκτύπησε πρῶτος μὲ τοὺς λόγους του, Μὲ ἠπειλήσεν. Ἀρῆσατέ με νὰ φύγω, οὐδέποτε θὰ ἔλθω πλέον ἐδῶ. Λυποῦμαι-λυποῦμαι ὄχι γι' αὐτόν, ἀλλὰ γιὰ σὰς.

— Ποῦ θὰ πάτε; ἠρώτησε μὲ ἀπαλὸν τόνον φωνῆς· περιμείνατε. Δὲν πρέπει νὰ φύγετε κατ' αὐτόν τὸν τρόπον. Κι' ἐγὼ λυποῦμαι. Περιμείνατε. Αἴφνης ἡ Βιργινία, ὠθουμένη ὑπὸ κάποιας ταχείας, ἀκατανικήτου ὀρμῆς, γεννηθείσης ἴσως ἀπὸ τὴν ἀνώμαλον ταύτην συνάντησιν ἡ ὁποία ἔθετε κατὰ μέρος πᾶσαν ἐρεκτικότητα καὶ αὐτοκράτησιν, μὲ λάμποντας ὀφθαλμούς τὸν ἐκύτταξε κατ' εὐθείαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του θέτουσα συνάμα ἀμφοτέρους τοὺς λευκοὺς γυμνοὺς βραχιονὰς της περὶ τὸν τράχηλόν του. (1) Χάλσους ἴστατο παρατηρῶν αὐτὴν σύνορρυς, ἐπαμφοτερίζων. Ἐὸ αἷμα του ἔβραζεν.

— Εἶνε αἰσχος, εἶπε· τὸ ὁμολογῶ. Τίποτε πλέον εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὸ ἐξαλείψῃ αὐτὸ τὸ αἰσχος. Λυποῦμαι-φρικτὰ γιὰ σὰς μόνον-τρομερὰ λυποῦμαι.

Ἐὸ αἷμα του ἔβραζεν, ἔβραζεν.

— Ἄκουσε, εἶπεν ἡ Βιργινία, ἀσθμαίνουσα, διακαῆς, μὲ τόνον εἰς τὴν φωνὴν της, νέον, παράξενον, πειστικόν, τόνον ἀσυνήθη καὶ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς αὐ-

τόν. Δὲν πρέπει νὰ φύγῃς. Δὲν πρέπει νὰ καταστρέψῃς τὸ μέλλον ὄλων μας εἰς μίαν στιγμὴν θυμοῦ. Δὲν πρέπει νὰ καταστρέψῃς τὸν ἑαυτόν σου—ἐμέ. Ἐπειτα εἶνε ἡ Σοφία.

— ὦ, ἡ Σοφία.

— Ἄλλὰ εἶνε σύζυγός σου.

— Δὲν εἶνε πλέον σύζυγός μου. Ἐκαμε μόνη της τὴν ἐκλογὴν της. Μὲ ἄφησε καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπῆτι μας. Ἀπὸ τώρα εἶμαι ἐλεύθερος. Πρέπει νὰ φύγω τώρα.

— Καλὰ, ἀλλὰ διατὶ νὰ θέλῃς νὰ φέρῃς τὸν ὀλεθρον εἰς ὄλους μας; Γιὰ συλλογίσου μίαν στιγμὴν.

— Ἐὸ ξέρω ὀλεθρος ἐπιφυλάσσεται εἰς αὐτόν, εἶπε δεικνύων τὴν ἀμυδρῶς ὀρατὴν μορφὴν τοῦ Ἰ'αβάν μόλις διακρινομένου διὰ τῶν ὑψηλῶν ὑαλίνων θυρῶν εἰς τὴν σκιάν τοῦ ἐξώστου.

— Ναί, καὶ εἶνε βέβαια σύζυγός μου.

— Ἰδὲς τὸν ὁποῖον ὀφείλετε τὸ πᾶν.

— Ἡ Βιργινία ἐνευσε καταρατικῶς, ἐξακολουθοῦσα νὰ ἔχῃ τοὺς βραχιονὰς της περὶ τὸν τράχηλόν του, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐκράτει ἀκόμη τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν της ὡσανεὶ ἤθελε νὰ τὴν ἀποσπάσῃ.

— Κάρολε, δός μου καιρόν νὰ σκεφθῶ καὶ κανονίσω τὰ πράγματα πρὸς τὸ καλὸν ὄλων μας. Ἄφησε γιὰ ὀλίγον τὴν ὑπόθεσιν εἰς ἐμέ... δὲν θὰ μοῦ κάμῃς αὐτὸ ποῦ σοῦ ζητῶ... αὐτὸ τὸ ὀλίγον... πρὸς χάριν μου;

Ἐὸ Χάλσους, κρατῶν εἰσέτι τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν της, τὴν ἐκύτταξεν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἀναστήματός του, ὀργίλος, σύνορρυς, τεθορυβημένος. (1) Ἐποδῆποτε παρατηρητῆς θὰ ἐξελάμ-

βανεν αὐτὸν ἐραστήν, ὄχι προγονόν της, αὐτὴν ἐρωμένην, ἢ ἴσως νεωτέραν ἀδελφὴν του, ἀλλ' ὄχι μητριάν του ἐξ ἀγχιστείας. Ἰνῶ ἦσαν εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν, ὁ Ἰ'αβάν στραφεὶς τοὺς εἶδε διὰ τῆς ὑαλίνης θύρας. Ἦ ὄψις του ἀμέσως ἐξωήρευσε.

— Δὲν ἔφυγεν, ἐψαθύρισε βραχνῶς εἰς τὴν θυγατέρα του ἢ ὅποια ἴστατο πλησίον του ὡς ἀπολιθωμένη. Ἦ ἵνε θαυμασία γυναῖκα. Ἦ τὸν καταρέρη.

— Τοὺς βλέπεις; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους ἡ Σοφία, μὲ συρικτικὸν τόνον δεικνύουσα πρὸς τὴν θύραν.

— Ἄν τοὺς βλέπω; Αὐτό σοῦ λέγω, δὲν μὲ ἤκουσες;

— Καλὰ καὶ τὰ ἐπιτρέπεις αὐτὰ μεταξύ τῆς γυναικός σου καὶ τοῦ ἀνδρός μου;

— Τί ἂν ἐπιτρέπω; Τί ἔπαθες κόρη μου; Γιὰ ποῖο ζήτημα μιλεῖς; Πολλὰ ἑκατομμύρια δολλάρια ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἐκείνην τὴν συνδιάλεξιν ἐκεῖ αὐτῶν τῶν δύο. Ἀλλὰ δὲ νειώθεις τί νὰ σοῦ κάμω; Μίαν λέξιν ἂν πῆς—ἓνα κίνημα ἂν κάμῃς, θὰ σὲ πνίξω ἄκοῦς; Ἦ τὴν ἤρπασεν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἐτίναξε βιαίως. Ἦ Σοφία ἐρρίθη εἰς μίαν καρέκλαν μὲ λυγμοὺς ἀπογνώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

— Κάρολε, περίμενε ὀλίγον' ἅμα περάσῃ ὁ θυμὸς θὰ ἰδῆς τὰ πράγματα διαρρορετικά' μὴ φύγῃς.

Ὁ Χάλσους ἔσεισε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶπεν.

Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, τετέλεσται.

— Κάρολε δὲν μιλεῖς φρόνιμα. Δὲν συλλογίζεσαι ὅτι ἔκαμε πολλὰ ὁ Ἰ'αβὰ διὰ τὸ καλὸν σου; Δὲν συλλογίζ

εσαι ὅτι ἡ Σοφία εἶνε σύζυγός σου;

— Ἦκαμε πολὺ ὀλίγον γιαμὲ, καὶ πολλὰ γιὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἀπήντησε μὲ ἔξαψιν. Ὅσον ἀφορᾷ αὐτὴν, τὴν θυγατέρα του, αὐτὴ μὲ ἄφησε διότι ἐπροτίμησε τὰς ἀνέσεις καὶ τὴν χλιδὴν αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ μεγάρου. Ἀλλὰ ἔτσι εἶνε ἡ γυναῖκες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑποθέτω.

— Κάρολε τί εἶνε αὐτὰ ποῦ λέγεις;

Ἦ φωνὴ της καίτοι ἐπιτιμῶσα ἦτο γλυκεῖα καὶ ἀπαλὴ. Τότε καὶ γιαμὲ ἠμπορεῖς νὰ τὸ πῆς αὐτὸ διότι εἶμαι ἐδῶ. Ἰέβαια ἡ εὐμάρεια ἀρέσει εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ δὲν θεωροῦν ὅλαι αἱ γυναῖκες τὴν εὐμάρειαν προτιμωτέραν τῆς ἀγάπης.

— Μολοταῦτα ἰδοῦ ὅπου ἐξέλεξες τὴν εὐμάρειαν.

Ἦ ψυχολογικὴ του κατάστασις ἦτο τοιαύτη ὥστε δὲν ἐμέτρα τὰ λόγια του. Ἦ κυρία Ἰ'αβὰν ἐρρίγησε καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα της εἰς τὸ μέτωπόν της.

Ἦ πρώτην φοράν οἱ ὀφθαλμοὶ των συνηντήθησαν ζωτικῶς.

— Ἦθιξες λεπτὸν ζήτημα, Κάρολε εἶπεν ἡ Βιργινία ἀγωνιζομένη νὰ συγκρατήσῃ τὰ συναισθήματά της. Ἀλλὰ εἶνε ζήτημα διὰ τὸ ὅποιον δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ εἶπω τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἀλήθειαν.

— Ἦές μου τὴν τὴν ἀλήθειαν. Τί πειράζει; Ὅσον καὶ τόσον γιαμὲ εἶνε ἀδιάφορον ὅποιονδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀλήθεια.

— Ἦ τὸ γραφεῖον τῆς Ἐταιρείας σ'ἔβλεπα συχνά, εἶπεν ἡ Βιργινία, κάπως ἄνευ λογικοῦ εἰρμοῦ, ὅταν ἤρχεσο νὰ συνεργασθῆς μὲ τὸν Ἰ'αβὰν. Ἦ μακάριζα τὴν Σοφίαν. Ἦ μουν κο-

ράσιον. Εἶνε ρωμαντικά τὰ κορῆσια.

— Τὶ ἐννοεῖς, κυρία Ρ'αβάν;

— Ἴποτε. Τὶ ἐνόμισες ὅτι ἐννοῶ;

— Δὲν τολμῶ νὰ σκεφθῶ. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ὅταν τὰ πράγματα ἀρχίζουσι σφαλῆρα, σφαλῆρα θὰ τελειώσουσι. Εἶνε ὅπως εἰς τὴν λογικὴν, ὅταν ὁ συλλογισμὸς ἔχη σφαλῆραν βάσιν, τὸ συμπέρασμα προκύπτει ἐσφαλμένον.

— Εἶμαι γυναῖκα, Κάρολε, ἴσως νὰ μὴ καταλαμῶ.

— Ἰδοὺ νὰ σοῦ ἐξηγήσω. Σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι ἐδῶ εἶνε πλοῦτος, πολυτέλεια τὰ πάντα. Ἀπὸ ποῦ προέρχονται; Γιὰ ὅση ἐργασία ἔκαμεν ὁ Ρ'αβάν, ἐπληρώθηκε πολὺ περισσότερον παρ' ὅ,τι τοῦ ἀνήκει.

— Τώρα ὁμιλεῖς σὰν σοσιαλιστής, Κάρολε. Μοῦ τὸ εἶπεν ὁ κ. Ρ'αβάν ὅτι εἶσαι σοσιαλιστής.

— Δὲ ξέρω τί εἶμαι, ἀλλὰ ξέρω ὅτι πολλοὶ θὰ ἐγίνοντο σοσιαλισταί, ἂν ὑπέφεραν τὰ ὅσα ἔχω ὑποφέρει ἐγὼ σ' αὐτὴν τὴν κοινωνίαν. Ὅσα πλούτη ἔχετε ἐδῶ μέσα εἶνε πλούτη παρμένα ἀπὸ ἐμέ, ἀπὸ τὴν διάνοιάν μου, ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐγκεφάλου μου, ἀπὸ τὴν ἐρεῦρέσιν μου. Δὲν μὲ μέλει γιαυτό. Τὸ σοβαρὸν καὶ ὀλέθριον—καὶ ἐδῶ ἐγκείται τὸ ἀρχικὸν συλλογιστικὸν σφάλμα—εἶνε, ὅτι τὰ πλούτη ὅπου ἔχετε εἶνε παρμένα ἀπὸ τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῆς Ἀμερικῆς. Καὶ οἱ περισσότεροι ἐργάται, ἴσως αὐτὴν τὴν στιγμὴν πεινοῦν.

— ὦ! ἂν ἀρχίσωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θαῦρωμεν ἄκρη. Ὅλοι ὅσοι κάμνουν χρήματα τὰ κάμνουν διὰ

αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ὅλοι πλούσιοι.

— Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πάλιν ἐζήτουν τοὺς ἰδικούς του.

— Βέβαια ὅλοι οἱ πλούσιοι ἓνα δρόμον ἀκολουθοῦν μέχρι οὗ ἀνακαλυφθῆ τὸ ἀρχικὸν συλλογιστικὸν σφάλμα· καὶ ὅταν ἀνακαλυφθῆ, τότε, οὐαί.

— Δὲν εἶμεθα ἡμεῖς φίλοι σου, Κάρολε; ἠρώτησεν αἰρνηθῆως.

— Ὅχι, ἐπρεπε νὰ ἦσθε, ἀλλὰ δὲν εἶσθε. Οἱ μόνοι φίλοι τοὺς ὁποίους ἔχω εἶνε ἐκεῖ πέρα εἰς τὸ ἐργαστάσιον. Ὁ Σώλιβαν, ἢ Ἄννα, ὁ Τιμόθεος καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας οἱ ὁποῖοι μοῦ εἶναι πιστοί. Μόλα ταῦτα ἐγὼ δὲν ταιριάζω οὔτε ἐδῶ οὔτε ἐκεῖ. Τὶ ἀπολαμβάνεις, κυρία Ρ'αβάν με αὐτὰ τὰ πλούτη σας; Πολλάκις συλλογίζομαι καὶ λέγω. Ἰμποροῦν τὰ χρήματα νὰ κάμουν τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῆ; Πολὺ ἀμφιβάλλω. Ἰῶσαι εὐτυχῆς, κυρία Ρ'αβάν; Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πολὺ ζοφώδεις, πολὺ εὐθεῖς.

— Δὲν γνωρίζω ἂν εἶμαι εὐτυχῆς, ἀπήντησεν ἡ Βιργινία αἰρνηθῆως, καὶ δὲν γνωρίζω πῶς τολμᾶς νὰ μοῦ κάμνης αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ὁμολογῶ ὅτι ὑπῆρξα φιλόδοξος καὶ πάντοτε φιλόδοξος θὰ εἶμαι. Ἀλλὰ ξεύρεις ὅτι κάποτε θὰ ἐπεθύμουν νὰ συνομιλῶ με τὴν φιλενάδα σου τὴν Ἄνναν Σώλιβαν.

— Μείνε βέβαια ὅτι τότε θὰ ἐννοήσης τί ἐστὶ εἰλικρίνεια καὶ τί ἐστὶ τιμιότης· ἴσως δὲ καὶ τί ἐστὶ ἀγάπη. Αὐτὰ εἶνε ἀκριβῶς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἐγὼ δὲν εὔρον εἰς τὴν κοι-

νωνίαν. Τὰ ἔχεις εὖρει αὐτὰ τὰ πράγματα ἀκόμη;

— Διατί δὲν τὰ εὖρες, τὸν ἠρώτησε παραβλέπουσα τὴν προπέτειαν τῆς ἰδικῆς του ἐρωτήσεως.

— Λιότι εἶμαι ἄνθρωπος μελιδανικά, με ὄνειρα ἀνθρωπίνου μέλλοντος· κουτός, ὑποθέτω. Διότι ἀγαπῶ τὴν δικαιοσύνην καὶ βλέπω ὅτι οὐδεμία γίνεται εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις δικαιοσύνη. Διότι ἔχω ταῖς κουταμαῖραις ταῖς ὁποῖαις ὁ κ. Γ' ἀβάν δὲν ἔχει. Αὐτὴ εἶνε ἡ διαφορά.

— Ἰῶσαι εὐτυχῆς, κυρία Γ' ἀβάν; πάλιν ἠρώτησεν αἰφνηδίως, ἀφοῦ ἐκείνη ἐξηκολούθει νὰ σιωπᾷ. Ἰῶπέ μου τὴν ἀλήθειαν. Γνωρίζεις, πιστεύω, ὅτι ἐγὼ δὲν φλυαρῶ. Ἐπειτα ἐγὼ θὰ φύγω. Ἴσως νὰ εἶνε ἡ τελευταία ἰσορῶ αὐτὴ ὅπου σὲ βλέπω, κυρία Γ' ἀβάν.

Ἰσθάνθη τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων του καὶ ἀπήντησε μετὰ τὴν αὐτὴν εἰλικρίνειαν μειδιῶσα βραδέως.

— Τί ἀξίζει νὰ πῶ ψεῦδος; Γνωρίζεις ὅτι δὲν εἶμαι εὐτυχῆς καὶ ὅπως εἶπες, τὸ γνωρίζω ὅτι δὲν θὰ κάμης ὁμιλίαις. Κάθε γυναῖκα τέρπεται νὰ κάμνη τὰς ἄλλας γυναῖκας νὰ τὴν φθονοῦν, ἀλλὰ δὲν εἶνε αὐτὸ εὐδαιμονία. Ἰρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω ὅτι ἀπὸ τὸν βίον μου λείπει ἡ πραγματικὴ εὐτυχία.

— Με εἶπετε σοσιαλιστὴν πρὸ ὀλίγου· ἔχω σπουδάσει τί σημαίνει σοσιαλισμός, ἔχω παρακολουθήσει σοσιαλιστικὰς διαλέξεις, παρευρέθην εἰς συνελεύσεις ἐργατῶν καὶ ἴσως ὅλα αὐτὰ με ἔκαμαν νὰ σκέπτομαι. Σκεπτόμενος ἀνεκάλυψα πολλὰ πράγματα. Κυρίως τὴν μεγαλητέραν φρίκην μου προξενεῖ νὰ βλέπω τὴν παραρροσύνην

τοῦ κόσμου διὰ τὸ χρῆμα. Ἰῶνε τραγικὸν πρᾶγμα αὐτὴ ἡ λυσσαλέα ἐπιδίωξις χρημάτων ὑπὸ τὴν πλάνην ὅτι εἰς αὐτὰ ἔγκειται ἡ εὐδαιμονία. Μετὰ τὴν ἠλεκτρικὴν μου ἐρεύρεσιν ἤμπορῶ νὰ κάμω ὅσαδῆποτε χρήματα καὶ νὰ κάμω καὶ ἄλλους πλουσίους, οἷανδῆποτε στιγμὴν θέλω. Ἀλλὰ ἔχω ἀνακαλύψει, ἔχω σχηματίσει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ χρήματα εἶνε ἀσυμβίβαστα μετὰ τὴν εὐδαιμονίαν. Ἀλλὰ ὅπως ὁ ἔχων πληθώραν χρημάτων δὲν δύναται νὰ εἶνε εὐτυχῆς, ἄλλο τόσο καὶ ὁ στερούμενος χρημάτων δὲν δύναται νὰ εἶνε εὐτυχῆς. Λοιπὸν αὐτὸ τὸ παράρρον κοινωνικὸν καθεστὸς δὲν κάμνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ δημιουργῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν δυστυχεῖς μετὰ πληθώραν χρημάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου δυστυχεῖς στερούμενους χρημάτων. Ἰῶσα πρόοδος καὶ πᾶσα ἐρεύρεσις αὐτὸ κατεργάζεται. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ἐγὼ κατέστρεψα τὰς μηχανὰς ἅμα τὰς ἐτελειοποίησα.

— Μὰ γιατί; Ἀφοῦ αὐτὸ ὅπου ἔκαμες θὰ φέρῃ ὄλεθρον εἰς προσφιλῆ σου πρόσωπα.

— Ναί, καὶ εἰς ἐμέ. Ἀλλὰ προτιμῶ αὐτὸ παρὰ νὰ συντελέσω εἰς τὸ νὰ ἀλυσοδέσουν διὰ παντός οἱ ὀλίγοι ἑκατομμυριοῦχοι τὰς ἐργατικὰς τάξεις. Δὲν γνωρίζω ἂν αὐτὸ τὸ ἀποκαλεῖς σοσιαλισμόν, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι αὐτὴ ἡ τερατώδης ἀδικία δὲν ἐπιτρέπεται καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διαρκέσῃ πολὺ ἀκόμη. Δὲν ἔκαμε ὁ Θεὸς τοὺς ποταμούς καὶ τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση διὰ νὰ τὰ προσφέρῃ δῶρον εἰς ὀλίγα ἄτομα. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε σοσιαλιστὴς κανεὶς διὰ νὰ παραδεχθῇ ὅτι κυβερνηταὶ αὐτὸ θὰ πῇ τὸ νὰ ἐνισχύωνται ὀλίγα

ἄτομα νὰ σφραγίζονται τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια ὁ Θεὸς προώρισε δι' ὅλους μας. Ἴβνε ἀλήθεια φρικτὴ αὐτῆ, τὸσον δὲ μᾶλλον φρικτὴ, καθ' ὅσον προσπαθοῦν νὰ μᾶς βαυκαλίζουν μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι κυβέρνησις εἶνε συνώνυμος μετὰ δικαιοσύνην. Ἡ εἰρήνη ἡ ἡμέρα τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ θὰ εἶνε ἐντελῶς ἄλλο κοινωνικὸν καθεστὸς καὶ εἶνε ἀδιάφορον πῶς εὐαρεστεῖσαι νὰ τὸ ὀνομάσῃς, ἢ σοσιαλισμὸν, ἢ ὅ,τι· ἀρκεῖ ὅτι θὰ εἶνε μεταμορφώσεις ἀρδῆν ἄλλοῖον κοινωνικὸν καθεστὸς.

Λοιπὸν βλέπεις, κυρία Βιργινία, ὁ σύζυγός σου καὶ ἡ Ἰταίρειά του εἶχαν τὴν ἀξίωσιν νὰ δόσω εἰς τοὺς ὀλίγους τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὸ Σύνολον. Ἐπροσπάθησα νὰ πνίξω τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς μου καὶ νὰ πράξω κατὰ τὰ σχέδιά των, ἀλλὰ δὲν ἤμπόρεσα. Δὲν ἤξεύρω ἂν ἕκαμα φρόνιμα ἢ ὄχι· ἤξεύρω ὅτι δὲν ἤμπόρεσα νὰ κάμω πρᾶγμα τὸ ὅποιον θὰ ἦτο ἄδικον.

— Αὐταὶ αἱ σκέψεις, εἶπεν ἡ κυρία Ραβάν βραδέως, οὐδέποτε ἤλθον εἰς τὸν νοῦν μου. Μὲ κάνεις νὰ θεωρῶ τὸν ἑαυτὸν μου μηδέν, μετὰ ὅλα τὰ καλὰ ὅποῦ ἔχω. Τώρα ὅμως εἶπέ μου· δὲν θὰ ξαναστήσῃς τὰς μηχανάς πρὸς χάριν μου, ἂν ὄχι δι' ἄλλον λόγον;

Ὅπως σοῦ εἶπα τὰ πράγματα ποῦ ἄκουσα ἀπὸ τὸ στόμα σου ἀπόψε ποτὲ δὲν τὰ ἐσκέφθην. Ἀλλὰ δὲν περιμένεις ὑποθέτω μία ἀμαθὴς γυναῖκα ὡς ἐγὼ νὰ τὰ μάθῃ ὅλα εἰς μίαν ὥραν.

— Οὔτε δύναμαι νὰ παλινορθώσω τὰς μηχανάς πρὸς χάριν σου, κυρία Ραβάν, οὔτε ἐπιδιώκω νὰ σὲ προσηλυτίσω εἰς τὰς ιδέας μου.

— Ἀκουσε, εἶπεν αἰρῆνης ἡ Βιργινία μετὰ ζωηρότητα, ἡ ἀποστολή μου εἶνε ἐδῶ ποῦ ἔτρεξα νὰ σὲ προφθάσω, ὁ σκοπὸς τὸν ὅποιον μετὰ ἔστειλε νὰ ἐκπληρώσω εἶνε νὰ σὲ μεταπείσω ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις σου. Λοιπὸν εἰς τὸ χέρι σου εἶνε Κάρολε, νὰ ἐξοντωθῶ καὶ ἐξευτελισθῶ καὶ περιέλθω εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθλιότητα. Τὸ ἀνέχεσαι αὐτό; σὲ ἐρωτῶ.

— Δὲν εἶνε δίκαιον νὰ θέτῃς τὸ ζήτημα τοιουτοτρόπως. Ἡ ἀμηχανία μου εἶνε ἀπερίγραπτος.

— Λοιπὸν διατί ἐπιμένεις νὰ φύγῃς; Σοῦ λέγω ὅτι εἶμαι δυστυχὴς καὶ ἂν φύγῃς θὰ εἶμαι δυστυχεστέρα.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι δυστυχὴς. Καὶ ὁ λόγος ἐνεκα τοῦ ὅποιου εἶμεθα δυστυχεῖς εἶνε διότι δὲν εὕρισκόμεθα ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τοὺς νόμους τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγάπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Ἀισθανθεῖσα τὴν ἀδημονίαν τοῦ συζύγου τῆς, ἡ κυρία Ραβάν, μετέβη πρὸς αὐτόν. Ὁ Ραβάν ἐφαίνετο ἔτη γεροντότερος παρ' ὅ,τι ἦτο πρό μισῶρας. Ἡ ταραχὴ του ἐξεδηλοῦτο ἐκ τῆς φωνῆς του, ἐκ τῆς ἐκφράσεώς του, ἐκ τῆς κυρτώσεως τῶν ὤμων του.

— Ἰφυγε λοιπὸν; Τὴν ἠρώτησε. Δὲν τὸν κατάφερες; Τί τοῦ εἶπες; Τοῦ ὠμιλοῦσες παραπάνω ἀπὸ μίαν ὥραν. Κατώρθωσες νὰ τὸν ἡσυχάσῃς; Τί σοῦ εἶπε;

Ἡ Βιργινία μετὰ τὰ χεῖλη ἐλαφρῶς διεσταλμένα εἰς ἀμυδρὸν μειδίαμα, μετὰ τὴν κεφαλὴν ὀλίγον τι ὑψωμένην, ἀπήντησεν ἡρέμα.

— Θα περιμείνη ὀλίγον. Νομίζω τοῦλάχιστον.

— Ἄ λαμπρά· ἐξαιρετα. Ἴγώ τὸ εἶπα, Βιργινία, ὅτι θὰ τὸν ἔπειθες· εἶσαι θαῦμα θαυμάτων. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη ἄλλη γυναῖκα σὰν ἐσὲ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Προχωρεῖ πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' ἡ Βιργινία τὸν ἀναχαιτίζει ὀπισθοποροῦσα καὶ ἀνακράζουσα.

— Παρακαλῶ, μακρόθεν· δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ὁμιλήσω περισσότερο. Ἴβπα, ἔρωγε καὶ δὲν θὰ προβῆ, εἰς τίποτε πρὸς τὸ παρόν, ὑποθέτω. Ἄρκεῖ δι' ἀπόψε — εἶμαι κουρασμένη. Ἴητο τρομερὴ βραδεῖά αὐτὴ δι' ἐμέ. Οὐδέποτε ὑπέθετα ὅτι θὰ ἔβλεπα τοιαῦτα πράγματα.

— Τρομερὴ δι' ὅλους μας, ἀνέκραξεν ὁ Ἰ'αβάν. Αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἐξεμεταλλεύθη τὴν περίστασιν—ἔπρεπε νὰ τοῦ ἔσπαζα τὸ κεφάλι, καὶ θὰ τοῦ τὸ ἔσπαζα ἂν δὲν ἐπρόκειτο διὰ σᾶς τὰς δύο γυναῖκας. Ὅσον εἶνε δυνατόν πρέπει νὰ ἀπορεύγωμεν τὰς σικηνὰς διότι τίς οἶδε τί ἤμποροῦν νὰ εἰποῦν ἅμα ἀκουσθῆ. Κατόπιν μὲ ἐκράσαν ἐτι μᾶλλον ἀδημονοῦσαν, προσέθεσε.

— Καταλαμβάνεις Βιργινία ὅτι αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἤμπορεῖ νὰ μᾶς καταστρέψῃ ἅμα θέλη; Ἴβνε ἀπελπισία. Κάτι τοῦ συνέβη. Δὲν ἤξεύρω τί ἔπαθεν.

— Ἴβμαι πολὺ βεβαία ὅτι δὲν ἤξεύρεις· καὶ ὅτι οὔτε θὰ ἤμπορέσης νὰ μαντεύσης, ἀπήντησεν ἡ Βιργινία βραδέως.

— Ἰξεύρεις σύ, λοιπόν, τὴν ἠρώτησε. Ἄν ἤξεύρεις διατί δὲν μοῦ λέγεις; Καταλαμβάνεις ὅτι πᾶν ὅ,τι ἔχομεν

εἰς τὸν κόσμον ἐξαρτᾶται τώρα ἀπὸ αὐτόν; Ἴβς τὸ χέρι του εἶνε νὰ διαλύσῃ τὴν Ἰταίρειαν, νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐμπορικὴν μου πίστιν, νὰ μὲ συντρίψῃ καὶ νὰ μὲ ἐξοντώσῃ. Ἰβλέπεις πῶς μὲ ἀντήμειψε δι' ὅσα ἔκαμα δι' αὐτόν. Δὲν ὑπάρχει εὐγνωμοσύνη εἰς αὐτόν τὸν κόσμον, δὲν ὑπάρχει τιμὴ, αὐτὸ λέγω ἐγώ.

— Αὐτὸ λέγεις; ἠρώτησε ἡ Βιργινία μὲ σαρκαστικὸν τόνον, ἐγειρομένη συγχρόνως νὰ ἀπέλθῃ.

— Κάθησε σὲ παρακαλῶ, Βιργινία, εἶπε μὴ ἀντιληθῆεις τὸν σαρκασμὸν τῆς, θέλω νὰ τὸ συζητήσωμεν αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἴβπέ μου τί τοῦ εἶπες. Θέλω νὰ γνωρίζω ποῦ εὕρισκόμεθα ὥστε νὰ ἐνεργήσω καταλλήλως αὔριον—ἢ ἴσως καὶ πρὸ τῆς αὔριον. Δὲν ἀντιλαμβάνεσαι, φαίνεται, τὴν δεινὴν δυσχέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω περιπέσει.

— «Ἴ τοῦ εἶπα;» Δὲν τοῦ εἶπα πολλὰ πράγματα. Τοῦ εἶπα ὅτι ἂν κάμῃ αὐτὸ ποῦ λέγει θὰ μᾶς καταστρέψῃ. Τοῦ εἶπα ὅτι δὲν εἶνε ὀρθόν νὰ φέρεται κατ' αὐτόν τὸν τρόπον. Τοῦ εἶπα ὅτι τὸν παρακαλοῦμεν—τὸν παρακαλῶ—νὰ περιμείνη—πρὸς χάριν μου.

— «Πρὸς χάριν σου;» τοῦ τὸ εἶπες αὐτό;

— Ναί, τοῦ τὸ εἶπα, ἀπήντησε ἠρέμως.

— Αὐτὸ ἦτο τὸ καλῆτερον ἀνέκραξεν ἐγειρόμενος καὶ βαδίζων ἀνὰ τὸ δωμάτιον ἐν ἐξάψει. Ἴβσαι νοῦς μοναδικός, Βιργινία, εἶσαι θαυμασὰ γυναῖκα. Ἴβ θὰ ἔκαμνα χωρὶς ἐσὲ; Αὐτὸ ὁποῦ τοῦ εἶπες ἦτον ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ τὸν πείσῃς. Οὐσοδήποτε

καὶ ἂν εἶνε ἢ ἀ κάμη ὁ,τιδήποτε, τοῦ ζήτησης, πολὺ περισσότερον ἕνας νέος.

Ἡ Βιργινία τὸν ἐκύτταξε παγερῶς καὶ τοῦ εἶπε.

— Τί λές;

Ὁ Ρ'αβάν ἐπροσπάθησε νὰ θέσῃ παρηγορητικὴν ἢ ἐπεξηγηματικὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς, ἀλλὰ τὸν ἀπώθησε, αἰσθανομένην φρονησιακὸν ριγος.

— Ἐννοοῦσα ἀπλῶς νὰ εἶπω, ἀπήντησε συγκεχυμένος, ὅτι ἐργαζομένη εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός μου, ἐργάζεσαι συγχρόνως καὶ ὑπὲρ τοῦ ἰδικοῦ σου συμφέροντος. Δὲν εἶχα κανέν κακὸν εἰς τὸν νοῦν μου· ἐνόησα μόνον νὰ εἶπω ὅτι ἔχεις τὴν ἰκανότητα νὰ με βγάλῃς ἀπὸ τὴν τρύπαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσα. Καταλαμβάνεις, Βιργινία ὅτι ἂν ἐσὺ δὲν τὸν καταφέρῃς, τετέλεστα. Εἶνε ἀνωφελές νὰ δοκιμάσω ἐγὼ πλέον. Λοιπὸν πρέπει νὰ σὲ στείλω ἐσὲ νὰ τὸν κυνηγήσης.

— «Νὰ με στείλῃς ἐμὲ νὰ τὸν κυνηγήσω;»

— Βέβαια, τὰ πράγματα πρέπει νὰ διορθωθοῦν ὅπως εἶνε δυνατόν καλλίτερα. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει παρά μίαν λέξιν μόνον νὰ εἰπῇ διὰ νὰ μᾶς καταστρέψῃ. Ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας ἢ ἔμπορεῖ διὰ μιᾶς λέξεως νὰ μεταβάλλῃ ὅλας τὰς μετοχὰς τῆς Ἰταιρείας, ἀφίνω ὅπου τὸ παθητικόν μου ἀνέρχεται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια. Ἀμα αὐτὸς θέλει γίνομαι σκύβαλον. Λοιπὸν εἰς σὲ ἀπόκειται, Βιργινία, εἰς σέ. Πρέπει νὰ σὲ στείλω νὰ τὸν κυνηγήσης.

Ἡ Βιργινία ἤδη ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς τὸν σύζυγόν τῆς ὡς ἐάν ἦτο ξένος.

— Κύριε Ρ'αβάν. πολὺ ἐπικίνδυνον παιγνίδι ἐπαίξατε νὰ πιστεύετε με τὴν ἀρέλειαν ὅτι ἢ ἐκαμνεν ὅ,τι τοῦ ἐλέγατε.

— Τὸ βλέπω καὶ ἐγώ. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦτο πάντοτε ἀλλόκοτος. Ἰσφαίνεται σὰν κάτι νὰ εἶχε στὸ κεφάλι του. Βέβαια, δὲν εἶνε εἰς τὰς φρένας του. Πιστεύω ὅτι ἢ τὸν ἔχουν ἀποτρελλάνει ἢ σοσιαλιστικαῖς ἰδέες, ἢ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ μοῦ πάρῃ μεγάλο ποσόν. Εἷς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν τὸν καταφέρνεις ἐσὺ· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν τὸν καταφέρνω ἐγώ.

Ἡ Βιργινία ἐκάθητο παρατηροῦσα αὐτὸν μετὰ χεῖλη διαστελλόμενα ἀπὸ τὸ αὐτὸ αἰνιγματικὸν μειδίωμα τὸ ὁποῖον δὲν τὸν εὐχαρίσκει ὁσάκις τὸ ἔβλεπε. Τὸν παρετήρει σιωπῶσα.

— Τί ἔχει; ἐξηκολούθησεν ἀμέσως ὁ Ρ'αβάν. Τί εἶνε μὲς τὸ κεφάλι του ποῦ τὸν ἐνοχλεῖ; Τί λέγει; Τί παράπονον ἔχει;

— Ἐν πρώτοις φαίνεται ταραγμένος καὶ ἀγανακτημένος διότι ἡ Σοφία δὲν θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπῆτι τῆς. Ἡ ἰδέα του εἶνε ὅτι ἡ Σοφία προτιμᾷ αὐτὴν ἐδῶ τὴν εὐμάρειαν καὶ τὸν ἐγκατέλειψε.

— Αὐτὸ εἶνε ἀνοησία. Ἡ Σοφία δὲν τὸν ἐγκατέλειψε. Τὴν ἐκράτησα μόνον διότι τὴν εἶχα ἀνάγκην ἐγώ, —πρὸ τοῦ γάμου μας. Δὲν ἦτο ἄλλο πρόσωπον τότε διὰ νὰ με περιποιηται. Καὶ λέγεις λοιπὸν ὅτι παραπονεῖται γι'αυτό;

— Αὐτὸ εἶνε ἕνα.

— Ἡ Σοφία εἶνε ἔτοιμη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὸν αὔριον καί, ἐννοεῖται, ἐγὼ φροντίζω διὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσω

εὐμάρειαν. Ἡ Σοφία δὲν χρειάζεται ἐδῶ πλέον. Ἀποδίδει παρα μεγάλην σημασίαν εἰς τὰς προσωπικὰς του ὑποθέσεις. Δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἓνας νέος πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τὸ στάδιόν του εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ὁ νέος πρέπει νὰ ὑποχωρῇ εἰς πολλὰ διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ. Κῦτταξε ἐμὲ παραδείγματος χάριν.

Ἐκῦτταξεν εἰς αὐτόν, ἤρεμος, ψυχρά, σιωπηλή, ἀκίνητος.

Ὁ δὲ Ραβάν ἐξηκολούθησε.

— Ἀλλ' ὁ Κάρολος δὲν ἐδέχετο ποτέ συμβουλήν ἀπὸ κανένα. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ποτέ δὲν ἔδειξε πείσμα ἢ ἰσχυρογνωμοσύνην. Ἡ διαγωγή του ἀπόψε εἶνε πρωτοφανὲς πρᾶγμα. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω διατὶ ἐφῆρθη τόσον ἀχρεῖα ἀπόψε. Δὲν εἶνε καὶ τόσον μεγάλος ὁ ἐνθουσιασμός του διὰ τὴν Σοφίαν ὥστε νὰ πιστεύω ὅτι ἐξ αἰτίας της τὰ κάμνει αὐτά.

— Πιθανὸν νὰ ἐμελαγχόλησεν ἕνεκα τῆς ἀπουσίας της καὶ ἀρχισε νὰ σκέπτεται ὅτι ὅλος ὁ κόσμος εἶνε ἐξηθρωμένος, εἶπεν ἐλαφρῶς μειδιῶσα.

— Βέβαια καὶ ἐπεδόθη νὰ τὸν διορθώσῃ. Ἴσως νὰ ἀπεράσισε νὰ λάβῃ πόζαν ἀναμορφωτοῦ, αἰ; Αὐτὸ παθαίνουν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐπαναστάται. Θέλουν νὰ διορθώσουν τὸν κόσμον σύμφωνα με τὰς ἰδικὰς των ιδέας. Πόσοι ἀπὸ αὐτοὺς θὰ εἶχαν ψωμί νὰ φῆνε ἂν δὲν εἶχαν πλουσίους εὐεργέτας καὶ προστάτας; Ἐγὼ τὸ ἔκαμα αὐτὸ τὸ παιδί. Ὅ,τι καὶ ἂν ἔχη τὸ χρεωστεῖ εἰς ἐμέ.

— Περιέργον πρᾶγμα· καὶ αὐτὸς λέγει τὸ ἀνάπαλιν· λέγει ὅτι πᾶν ὅ,τι

ἔχετε τὸ ἔχετε πάρει ἀπὸ αὐτόν. Λέγει ὅτι θέλετε νὰ πάρετε καὶ ἄλλα, νὰ πάρετε πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν σᾶς ἀνήκουν, ἀλλὰ ἀνήκουν εἰς ὅλους.

— Φριξὸν Ἰλιε· τερατωδέστερον λόγον δὲν ἄκουσα ποτέ μου. Ἴι ἢ ἀκούσῃ κανεὶς ἀκόμη, κύριος οἶδε: Αὐτός, Βιργινία, νὰ λέγῃ αὐτά, ὁ Κάρολος Χάλσους, τὸν ὁποῖον ἔχω ἀναστήσει, εἶνε πρᾶγμα ἀνήκουστον.

— Ἀροῦ τέτοιο εἶνε τὸ αἰσθημά του, δὲν ὠρελοῦν αἰ συζητήσεις.

— Ἀλλά, γιὰ τὸ Θεό, τί θρασύτης;

— Ὁλος ὁ κόσμος ἔτσι εἶνε. Ἐὰ πάντα εἶνε ἐμπόριον. Ἐὰ πάντα εἶνε ἀγοραπωλησία. Πᾶν ὅ,τι ἀπολαυβῶμεν πρέπει νὰ τὸ πληρώσωμεν κατὰ ἓνα ἢ ἄλλον τρόπον. Δωρεάν τίποτε δὲν ἐπιτυγχάνεται, κύριε Ραβάν, ὅλα ἐπὶ πληρωμῇ—εἴτε ὑπὸ μίαν εἴτε ὑπὸ ἄλλην μορφήν.

— Ἄς λείψουν ἡ θεωρίας καὶ ἡ φιλοσοφίας. Ἀρκετὰ τέτοια ἔχομεν ἀπὸ αὐτόν. Ἡμεῖς εἴμεθα καὶ οἱ δύο πρακτικὰ πνεύματα. Ἐὸ μόνον ὁποῦ ἔχεις νὰ κάμῃς εἶνε νὰ μοῦ πιάσῃς αὐτόν τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ μοῦ τὸν φέρῃς εἰς τὰ νερά μου. Αὐτὸ εἶνε τὸ μέρος τῆς ὑποθέσεως τὸ ὁποῖον σοῦ ἀναθέτω. Κάμε τὸ μέρος σου.

— «Τὸ μέρος μου»; Εὐκόλον μέρος μοῦ ἀναθέτετε, εἶπε μειδιῶσα πειρακτικῶς.

— Ἀλλά δύνασαι πολὺ καλὰ νὰ τὸ ἐκτελέσῃς.

— Ναὶ δύναμαι. Ἀλλὰ τί σᾶς εἶπα πρὸ ὀλίγου; Τίποτε δὲν ἐπιτυγχάνεται ἄνευ πληρωμῆς.

— Βέβαια, πένητες εἴμεθα οἱ ἄθλιοι

καὶ δὲν ἔχομεν νὰ πληρώσωμεν, εἶπεν ὁ Ἰ'αβάν μὲ ἄγριον σαρκασμόν. Κατὰ φερέ τον καὶ μὴ σὲ μέλει. Δὲν θὰ πάθῃς κανένα κακόν—δὲν σοῦ λέγω νὰ κάμῃς κανένα πρᾶγμα ἀπρεπές, κανένα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον νὰ σὲ ἐκθέσῃ εἰς τίποτε. Νὰ τὸν πιάσωμεν μιὰ φορά θέλω—νὰ μάθω ἐκεῖνω ὅπου θέλω νὰ μάθω, καὶ κατόπιν θὰ τὸν στραγγίξω καὶ θὰ τὸν πετάξω εἰς τὸν σωρὸν τῶν σκυδάλων.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι αὐτὸ θὰ κάμετε.

— Ἰὸ μόνον ποῦ τοῦ πρέπει νὰ τοῦ κάμω. Τοῦ ἀγνώμονος ὅπου τᾶβαλε μὲ τὸν καλλήτερόν του φίλον.

— Ὑπάρχουν εἰς τὸ ἐμπόριον φίλοι κύριε Ἰ'αβάν;

— Βεβαίως ὑπάρχουν. Δὲν ὑπῆρξα ἐγὼ φίλος εἰς αὐτόν; Δὲν ὑπῆρξαν τόσοι φίλοι εἰς ἐμέ;

— Ἰὶ θὰ κάμουν αὐτοὶ οἱ φίλοι διὰ σᾶς αὔριον, κύριε Ἰ'αβάν;

— Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα· καθένας φροντίζει διὰ τὸ συμφέρον του. Ἄλλ' αὐτός ὁ βλάξ τὸν ὁποῖον θέλω νὰ μοῦ πιάσῃς, δὲν φροντίζει διὰ τὸ συμφέρον του, οὔτε διὰ τὸ συμφέρον οἰουδήποτε ἄλλου. Ἦϊνε τρελλός. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θὰ σοῦ ἔχει ὁμιλήσει περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου, περὶ τῆς Ἑργατικῆς Ἰδέας καὶ κάτι τέτοια. Σχεδὸν ὑποπτεύω ὅτι ἐνδιαφέρεται περισσότερο διὰ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἐνώσεις καὶ τὰ συνδικάτα παρὰ διὰ τοὺς συγγενεῖς του. Τὸν ἔχω ἐννοήσει ἐγὼ· εἶνε σσιαλιστής.

Ἡ Βιργινία ἐκλίνε ὀλίγον τὴν κεφαλὴν ἐπινεύουσα καὶ εἶπε:

— Προκειμένου περὶ πεποιθήσεων

αἱ ὀνομασίαι δὲν σημαίνουν.

— Δὲν εἶνε πρᾶγμα ἀστεῖον, ἀλήθεια καὶ ἀλήθεια, ἐξηκολούθησε στρεφόμενος πρὸς αὐτὴν περιπατητικῶς, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι εἶνε κοινωνικὰ ναυάγια, οἱ ὁποῖοι ἔχουν περισσότερο παντὸς ἄλλου ἀνάγκην βοήθειας εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖνοι ποῦ ἀνέλαβαν νὰ σώσουν τὸν κόσμον; Συνδικάτα καὶ ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀνθρώπους τῶν ὁποίων τὸ ψῶμι ἐξαρτᾶται ἀπὸ μᾶς, καὶ ὅμως μᾶς ἐχθρεύονται καὶ μᾶς πολεμοῦν ἀκαταπαύστως. Κύττα ἐμέ, Βιργινία—κάτι γνωρίζεις ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις μου. Μόλις δέκα ἡμέραις εἶνε ὅπου ἐδήλωσα ὅτι θὰ βάλω πενήντα χιλιάδες δολλάρια εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Φιλεργατικοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ. Ἐγὼ ἔχω προκαλέσει τὴν ἰδρυσίν του. Καὶ διατί ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ὑπερβαίνουν τὴν γενναιοδωρίαν καὶ τοῦ Καρνέγη καὶ τοῦ Ἰ'οκρέλλερ; Διότι εἶμαι φιλεργάτης, διότι θέλω διὰ τῶν ἑκατομμυρίων μου νὰ εὐεργετήσω τὴν Ἀνθρωπότητα. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ σχέδια ἔρχεται ἡ ἀφροσύνη ἐνὸς ἀνθρώπου νὰ τὰ ματαιώσῃ· ἐνὸς ἰδεολόγου ὁ ὁποῖος δὲν ἠμπόρεσε ποτὲ νὰ κάμῃ τίποτε οὔτε διὰ τὸν ἑαυτόν του οὔτε διὰ κανένα ἄλλον. Κάνει ἀηδία καὶ νὰ τὸ συλλογίζεται κανεὶς. Ὅμιλεῖ διὰ τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ μολαταῦτα ζητεῖ νὰ χαλάσῃ τὰ σχέδια τοῦ καλλήτερου φίλου τὸν ὁποῖον ἔχουν αἱ ἐργατικαὶ τάξεις σήμερον καθ' ὅλον τὸ κράτος. Τὰ σχέδια ἐμοῦ, τοῦ Ἰωάννου Ἰ'αβάν, τὸν ὁποῖον βλέπεις ἰστάμενον ἐνώπιόν σου. Ἰὰν ἐπρόκειτο αὔριον νὰ θέσω εἰς ἐνέργειαν

σχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ ἐγγυᾶται τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῶν ἐργατικῶν τάξεων αὐτός θὰ ἦτο ικανός νὰ θέλῃ μὲ τὰς σοσιαλιστικὰς του ιδέας νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ θὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἂν τὸν ἀρήσῃς. Εἶσαι τὸ μόνον πρόσωπον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται νὰ μὴ τὴν ἐμποδίσῃ. Ἐννοεῖς, δὲν πρόκειται μόνον ὅτι θὰ καταστρέψῃ ἐμὲ καὶ σέ, δὲν πρόκειται μόνον ὅτι θὰ καταστρέψῃ τὸν ἑαυτὸν του. Πρόκειται νὰ καταστρέψῃ, τὸν λαὸν ὁλόκληρον. Βιργινία, δὲν εἶνε μικρὰ ἢ εὐθύνῃ τὴν ὁποίαν φέρεις ἐπὶ τῶν ὤμων σου ἀπόψε. Ἰδύρσκεται εἰς μεγάλην πλάνην καὶ ἀπὸ σέ ἐξαρτᾶται νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Βιργινία, κόρη μου,— δὲν πρόκειται τόσον διὰ τὸν ἑαυτὸν μου. Συλλογίσου τὴν πατρίδα σου. Συλλογίσου τὸ μέλλον τῶν ἑκατομμυρίων ἀνθρωπίνων ὄντων.

— Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι ὁποῦ συλλογίζομαι.

— Δὲν πιστεύω νὰ ἔκαμαν καμμίαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα σου αἱ ἀνόητοι θεωρίαι του περὶ ἐργατικοῦ μέλλοντος.

— Δὲν εἶχα ποτὲ ἄλλοτε ἀκούσει κανένα νὰ ὁμιλῇ ὅπως αὐτός, εἶπεν ἡ Βιργινία βραδέως. Ἰγὼ τοιαῦτα πράγματα δὲν τὰ ἔχω ποτὲ σκεφθῆ μόνῃ μου διότι εἶμαι, βλέπετε, γυναῖκα. Λέγει ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ δύναμις ἢ πολῦτιμος, ἢ ἐξαγομένη ἀπὸ τὰ βουνά, καὶ τὰ δάση καὶ τὸν ἀέρα καὶ τοὺς ποταμοὺς ἀνῆκει εἰς ὅλους καὶ ὄχι εἰς ἄτομα.

— Ἀλλὰ δὲν ἐπέδρασαν εἰς τὸν νοῦν σου αὐταὶ αἱ ἀνοησίαι, Βιργινία, ἐλπίζω.

— Εἶπε πολλά— τοῦ εἶπα ὅτι δὲν εἶχα ποτὲ σκεφθῆ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως. Καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, κύριε Ἰ'αβάν. Τοῦ εἶπα, ὅπως τὸ ὁμολογῶ καὶ εἰς σᾶς, ὅτι ποτὲ δὲν μὲ ἐμελε διὰ κανένα παρὰ μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μου— τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐφρόντιζα ἦτο πῶς νὰ ἀναρριχηθῶ, πῶς νὰ ὑψωθῶ. Ὅλαις ἢ γυναῖκες, πιστεύω δι' αὐτὸ μόνον φροντίζουν.

— Καὶ εἶνε τὸ μόνον σωστό. Νὰ σοῦ πῶ, ἀγαπητῆ μου, τὸ μόνον πρᾶγμα ὁποῦ κάμνει τὸν κόσμον νὰ προοδεύῃ εἶνε ὁ ἐγωϊσμός.

— Τοῦ εἶπα λοιπὸν ὅτι ὅσα μοῦ ἐξέθεσεν εἶνε τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι τόσον νέος δι' ἐμέ, ὥστε ἔχω ἀνάγκην καιροῦ διὰ νὰ τὸ συλλογισθῶ καλά.

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἔδωκες καμμίαν σημασίαν εἰς τοὺς λόγους του. Εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου.

— Κύριε Ἰ'αβάν, τοῦ ἀπήντησε παρατηροῦσα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, ἔχομεν καὶ οἱ δύο ἀναρριχηθῆ μὲ ἀρκετὰ μεγάλην ταχύτητα. Ἰγὼ ὅσον μοῦ ἦτον δυνατόν ἄρινα νὰ ἐκφεύγῃ ἀπὸ τὴν μνήμην μου ἢ καταγωγὴ μου. Ἀλλὰ τώρα κάπως ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ πατήρ μου συχνὰ ἔλεγεν αὐτὰ ὁποῦ λέγει ὁ Νάλσους. Τώρα ἀρχίζω νὰ κατανοῶ αὐτὸ ποῦ σᾶς ἔλεγα πρὸ ὀλίγου ἀδιάφορον ποῦ καὶ πῶς ἀναρριχώμεθα κάπως, κάποτε, κάπου, θὰ πληρώσωμεν τὸ κάθε τι τὸ ὁποῖον ἀπεκτήσαμεν.

Ἄλλ' ἀκούσατε' ἐκλινε πρὸς αὐτὸν μὲ κάποιον αἰρνήδιον παροξυσμὸν συγκινήσεως' ἰδοὺ τί δύναμαι νὰ κάμω ἀναλαμβάνω νὰ φέρω ἐδῶ τὸν Ἰάρο-

λον Χάλσυν, δεμένον χειροπόδαρα. Δύνασθε νὰ τὸν πετάξετε, καθὼς καὶ ἐμὲ ἐπίσης, εἰς τὸν σωρὸν τῶν σκυβάλων ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα. Παιγνίδι εἶνε αὐτὸ· θὰ τὸ παίζω.

— Τὸ ἤξευρα ἐγὼ ὅτι θὰ τὸ κάμῃς αὐτό. Βιργινία.

— Ναι, ἀλλὰ θὰ πληρώσετε.

— Εἶπα ἐγὼ ποτέ, δὲν πληρόνω; Τὶ τοῦ ἔλεγα αὐτοῦ; Δὲν τοῦ ἔλεγα ὅτι θὰ τὸν κάμω πλούσιον τῇ στιγμῇ ὅπου ἐκφρασθῇ;

— Αὐτὸς δὲν φαίνεται νὰ θέλῃ χρήματα. Δὲν—δὲν πιστεύω νὰ εἶνε αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἢ πληρωμὴ τὴν ὅποιαν θέλει.

— Τὶ ἐννοεῖς; Αὐτὰ τώρα ὑπερβαίνουν τὴν ἀντίληψίν μου. Εἶμαι ἄνθρωπος ἀπλοϊκὸς ἐγὼ, κόρη μου.

Ἡ Βιργινία ἐμειδίασε μὲ τὸν αὐτὸν αἰνιγματώδη, ψυχρὸν, ἤρεμον, σχεδὸν ἀβίαδην τόνον τὸν ὁποῖον συχνὰ ἐλάμβανε.

— Παντὸς εἶδους ἀρηρημέναις ιδέαις μου ἔλεγε περὶ ἁρμονίας κοινωνικῆς, περὶ δικαιοσύνης βιομηχανικῆς—τώρα λοιπόν, ὑποθέσατε ὅτι ἐγὼ τίθεμαι εἰς ἁρμονίαν μὲ τὰς ιδέας του, ἴσως νὰ δυνηθῶ νὰ τὸν ἐπηρεάσω.

Ὁ Ραβάν ἐγεινε ψυχρὸς καὶ τραχὺς.

— Ἐνα πρᾶγμα δὲν ἤμποροῦμεν νὰ κάμωμεν, Βιργινία. Δὲν ἤμποροῦμεν νὰ ἀσπασθοῦμε τὰς σοσιαλιστικὰς του φιλοσοφίας. Αὐτὸς θέλει νὰ δόσῃ εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις δωρεὰν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ Ἐταιρεία μας σχεδιάζει νὰ πωλῇ εἰς αὐτὰς εἰς τὸ διηνεκές. Ἡμεῖς θέλομεν μονοπώλιον. Ἴχω

διακυβεύσῃ τὰ πάντα εἰς αὐτὸ τὸ μονοπώλιον. Ἴχω κερδοσκοπήσει ἐπ' αὐτῆς τῆς προσδοκίας εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν καὶ ἂν ἔλθῃ αἰσίως τὸ πρᾶγμα θὰ εἶμαι ὁ πλουσιώτερος ἄνθρωπος τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ προτιμῶ νὰ τὰ χάσω ὅλα παρὰ νὰ σὲ ἴδω συμμεριζομένην τὰς ιδέας του, ἢ ἐπὶ πέντε λεπτὰ δίδουσιν ἀκρόασιν εἰς τὰς ἀηδεῖς του τερθρείας περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ κάτι τέτοια. Δὲν ὑπάρχουν δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, εἴμῃ ὅ,τι ἕκαστος ἤμπορέσῃ νὰ ἀρπάξῃ. Ὅσον ἀρροᾷ αὐτόν, νὰ μάθω μόνον θέλω πῶς ἐπέτυχεν τὸ δευτεροταγὲς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα διὰ τῶν δεκτῆρων καὶ κατόπιν τὸν σκοτόνω, ἢ βάζω καὶ τὸν σκοτόνου. Ἀμα ἐγὼ μάθω αὐτὸ ὅπου σοῦ εἶπα, ἐγὼ τὰ διορθῶνω τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου. Τ' ἀφίνω καὶ περιμένουν ὀλίγον καιρὸν. Ἀλλὰ, ἐννοεῖται, προσέθεσε συνορρουόμενος ἐξ ἀπέλπιδος ταραχῆς, πρῶτον πρέπει νὰ τὸν πιάσωμεν. Ἡ Σοφία δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν ικανότητα.

— Ὅχι βέβαια, ἐγὼ ὅμως τὴν ἔχω τὴν ικανότητα—ἀρκεῖ νὰ πληρώσω.

— Νὰ πληρώσῃς λοιπόν, ἐβρυχήθη, αἰρνηθῆναι μὲ φωνὴν βραχνήν, ἡμιπνιγμένην. Τί θὰ εἶνε ἡ πληρωμὴ; Ἄς εἶνε ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε. Οὔτε λόγος νὰ γίνεταί περὶ πληρωμῆς. Θὰ τοῦ δοθῇ ὀλόκληρος, καὶ ἀμέσως. Δὲν ἤξεύρω τί ζητεῖ, ἀλλὰ δὲν μὲ μέλει δι' αὐτὸ καθόλου. Μὰς ἔχει στὴν παγίδα, ἤμπορεῖ νὰ μὰς στραγγίξῃ. Θὰ πληρώσωμεν δὲν μὲ μέλει τί θὰ πληρώσωμεν Βιργινία.

— Δὲν σᾶς μέλει, κύριε Ραβάν;

— Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ μὲ μέλῃ; Κοντεύω νὰ τρελλαθῶ ἀπόψε τελεί-

ωσε τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὅ,τι ζητήσῃ ἐδῶ εἶμαι.

— “Ὁ,τι, κύριε Ραβάν; τὸν ἠρώτησεν χαμηλοφώνως καὶ παρατηροῦσα αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτεῖ.

— “Ὁ,τι, ὅ,τι.

Τὴν ἐκύτταξε κατ’ εὐθείαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἡ Βιργινία ἀντίκρυσε πλήρες τὸ βλέμμα του. Ἰρρίγησε ὀλίγον, ἀλλὰ τὸ λεπτοφυές της πρόσωπον δὲν ἔδειξεν ἄλλα σημεῖον.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν, ἔχω τὴν δὴλωσίν σας.

— Ἰσπῆκαμεν εἰς τὸν χορὸν τῶρα καὶ θὰ χορέψουμε. Ἴχουμε τὴν ἴδιαν ἰδιοσυγκρασίαν. Πρέπει νὰ ἀναρριχηθῶμεν· πρέπει νὰ θριαμβεύσωμεν. Μαζὺ καὶ οἱ δύο μας ἀγωνιζόμεθα καλὰ. Ἡ ζωὴ εἶνε παιγνίδι· πρέπει νὰ βοηθῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

— Δίκαιον ἔχετε, παιγνίδι εἶνε καὶ θὰ τὸ παίξωμεν, ἀπήντησε ἐγειρομένη. Ἰξῆλθεν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν χωρὶς νὰ εἶπῃ ἄλλην λέξιν. Ὁ Ραβάν τὴν ἠκολούθησεν εἰς τὴν κλίμακα, ψιθυρίζων εἶδος τι τρυφερῶν λέξεων συζυγικῆς στοργῆς, ἀλλ’ ἡ Βιργινία ἐπροχώρησεν εἰς τὰ δώματά της οὔτε κἀν ἀπάντησιν δίδουσα. Μόνος ἤδη ὁ Ραβάν εἰς τὸν κοιτῶνα του, ἐκάθησεν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τιμαλρεῖς ἀναπαυτικὰς κρέκλας τὰς ὁποίας τοῦ εἶχεν σχεδιάσει ὁ μᾶλλον περημισμένος διακοσμητὴς τοῦ Σικάγου. Κατόπιν ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ πελωρίου καθρέπτου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔμεινε ἐμβρόντητος ἰδὼν πόσον ἐρυτιδώθη τὸ πρόσωπόν του πόσον ἐκυρτώθησαν οἱ ὠμοὶ του, πόσον βαρύτεραι ἔγειναν αἱ γραμμαὶ παρὰ τὴν γωνίαν τοῦ στόματος. Ἰρρίξεν ἰδὼν

ὅτι βαθμηδὸν ὑπὸ τὸ πηγούνι του ἐσχηματίσθη πάχος ἀποτελοῦν τὸ λεγόμενον πηγούνι τοῦ ἐν χρυσίῳ γηράσαντος. Παρατήρησεν ὅτι καὶ ὄλα τὰ ἄλλα χαρακτηριστικὰ του ὑπέστησαν ἀνάλογον ἀλλοίωσιν. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀνεξηγήτως, ὡς αὐτὸς ἔκρινε, ἔχασαν τὴν πρῶην λάμψιν των καὶ τὸ πρῶην πῦρ των. Ἦσαν ψυχρότεροι, ὀλιγώτερον ἐκφραστικοί, ὀλιγώτερον ἀνταποδοτικοί. Ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐν χρυσίῳ γηράσαντος. Εἶδεν ὅτι εἰς τοὺς κροτάρους αἱ τρίχες του ἐλευκάνθησαν καὶ ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς του ἐράλακρώθη. Πρῶτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ὁ Ἰωάννης Ραβάν ἔμαθεν ἐξ ὄλων τούτων τῶν σημείων τί πρᾶγμα εἶνε τὸ παιγνίδι περὶ τοῦ ὁποίου ὀλίγον πρὶν ὠμίλει—ἔμαθε μάλιστα συγχρόνως ὅτι ὁ κερδίζων εἰς αὐτὸ τὸ παιγνίδι εἶνε ὁ Χρόνος. Ὁ Ραβάν ἀντελήφθη ὅτι ἦτο γέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὰς σκηνάς αἱ ὁποῖαι συνέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Ραβάν, ἔγεινε μία συνεδρίασις, ὄλως ἀνεπισήμως—πράγματι ἐξ ἀφορμῆς ὄλως ἀπροόπτου—τῶν διεθυντῶν τῆς Διεθνοῦς Ἠλεκτρικῆς Ἰταιρείας. Δὲν ἦτο συνεδρίασις συγκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου, οὔτε ὁ πρόεδρος ἐγνώριζε τίποτε περὶ αὐτῆς. Δὲν ἦτο συνεδρίασις ὀρισθεῖσα νὰ συγκροτηθῇ ὡς συνήθως εἰς τὸ κεντρικὸν γραφεῖον. Ἀπεναντίας, κατὰ ὄλως τυχαίαν σύμπτωσιν, οἱ χρηματισταὶ οὗτοι, ὡς ἐκ τῆς ὀξείας των ὀσφρήσεως, εὐρέθησαν εἰς τὴν πόλιν ἐνθα καὶ ἡ ἔδρα τῆς Ἰταιρείας. Κατὰ τὸ συνή-

θες κατέλυσαν εἰς τὴν Λέσχην τῶν Φιλελευθέρων ἐνθα δὲν ἦτο πολὺ πιθανόν νὰ πολιορκηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀπεχθεστάτους ἐρημεριδογράφους.

Συναντώμενοι ἔλεγεν ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον γελῶν ὅτι κατὰ σύμπτωσιν ἦλθεν. Ἴκεῖ ἦτο—κατὰ σύμπτωσιν καὶ αὐτός—ὁ γνωστός μας Τζών, τὸν ὁποῖον πρὸ καιροῦ ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὴν Ἴταιρείαν ὁ πρόεδρος αὐτῆς Ἰωάννης Ραβάν. Καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Λέσχην τῶν Φιλελευθέρων κατέλυσε—κατὰ σύμπτωσιν—ἐπίσης. Ἄπαξ ἔτυχαν ὅλοι μαζὺ, ἐκάθησαν νὰ συγκροτήσουν ἓνα εἶδος ἀνεπισήμου συνεδριάσεως. Ὅριστικὰ πράγματα δὲν εἶπαν, ἀλλ' ὅλοι ὠμολόγησαν ὅτι κάτι ζεύρου. Ἐπειτα ἐπηκολούθησαν εἰρωνικοὶ ὑπαινιγμοὶ περὶ τῆς «Κυρίας μετὰς Ἀστραπᾶς» καὶ τοῦ κοκκαλοκεφάλου προέδρου.

— Αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις πρέπει νὰ λάβῃ τέλος, εἶπεν ὁ Ἄκερμαν, τοῦ ἔχομεν δόση ἑκατομμύρια καὶ εἰς ἀντάλλαγμα μῖς ἔδωκεν ὑποσχέσεις, διαβεβαιώσεις, δηλώσεις καὶ ἐξηγήσεις.

— Δὲν εἶνε μόνον τῆς Ἴταιρείας μας τὰ ἑκατομμύρια ὅπου ἐσοῦν ἔρωσεν, εἶπεν ἓνας προγᾶστωρ χρηματιστής, ἀλλὰ ἔκαμε καὶ πάμπολλα ἀλλαχόθεν ὡς ἐκ τῆς θέσεως ὅπου τοῦ ἐδώσαμεν.

— Ξεύρετε ὅτι αἱ μετοχαί σας δὲν ἔχουν σχεδὸν πλέον ἀξίαν εἰς τὴν ἀγοράν; εἶπεν ὁ Τζών.

— Βέβαια, ἀφοῦ ἀγορὰ εἶνε ὁ Τζών, ἀπήντησεν ὁ Ἄκερμαν, καὶ ὁ Τζών ἔχει ὁμόσει ἐκδίκησιν.

— Δὲν ἔχω ὁμόσει ἐκδίκησιν· εἶμαι ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης, εἶπεν ὁ Τζών, γελῶν σαρδονικῶς.

— Ξεύρετε τί φρονῶ; εἶπεν αἰφνηδῶς ὁ Στάνδλεϋ. Τὸ κλειδί τῆς ὑποθέσεως εἶνε αὐτός ὁ νεαρός ἐπιθεωρητῆς τῶν ἐργοστασίων. Αὐτός εἶνε τὸ χρυσοῦν δέρας. Ὁ Ραβάν δὲν εἶνε ἀπόρητος.

— Τὸ μυστικὸν τοῦ Χάλσου δὲν τὸ ἔχομεν ἀνάγκην, εἶπεν ὁ Τζών. Ὁ Ἄκερμαν ἐνόμισεν ὅτι ἔχασα τὸν καιρὸν μου ζητῶν νὰ ἐκδικηθῶ τὸν Ραβάν εἰς τὴν ἀγοράν. Ἐγὼ ὅμως ἔχω ἐπιδοθῆ εἰς ἐπιστημονικὴν ἐρευναν. Ἐβαλα μερικοὺς ἀπὸ ἐκείνους τοὺς καθηγητὰς εἰς ἐνέργειαν. Εἶνε οἱ καθηγηταὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Ραβάν ἤ μᾶλλον ὁ γαμβρός του Χάλσους ἐπῆραν ιδέαις. Τοὺς ἔβαλα λοιπὸν τοὺς καθηγητὰς καὶ εἰργάσθησαν δι' ἐμὲ κάμποσον καιρὸν.

— Ἐνόσω ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀχαριστία τῶν ἐργατικῶν τάξεων πρὸς ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας των, εἶπεν ὁ προγᾶστωρ, ἐνόσω ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαπλώνεται αὐτὴ ἡ δυσἀρέσκεια ἐναντίον μας, ἐνόσω ἡ ἐξουσία ἐπιτρέπει εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς ἐνώσεις καὶ εἰς τὰ συνδικάτα νὰ ὀργανίζωνται καὶ νὰ δηλητηριάζουν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ νὰ τὴν στρέφουν βαθμηδὸν καθ' ἡμῶν, αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐρευνήσεις δὲν μᾶς ὠφελοῦν. Δὲν εἶδετε τὴν κατακραυγὴν κατὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἴταιρεία μας παλαίει τόσον καιρὸν; Δὲν εἶδετε τὰς καθημερινὰς συγκρούσεις τῆς μετὰ τοὺς ἐργάτας;

— Δι' ὅλα αὐτὰ, ἀπήντησεν ὁ Τζών, πταίει ὁ πρόεδρος τῆς. Οἱ σκαιοὶ τοῦ καὶ ἀτάσθαλοι τρόποι ἐξηρέθισαν τοὺς ἐργάτας. Αἱ συγκρούσεις τῶν μετὰ τὴν Ἴταιρείαν εἶνε ἀποτελέσματα τῆς

χονδροκεφαλιᾶς καὶ τῆς δικτατορικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Ρ'αβάν.

— Προτείνω κύριοι, εἶπεν ὁ Ἀκερμαν νὰ σχηματίσωμεν ἄλλην Ἐταιρείαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Τζών, καὶ νὰ δόσωμεν εἰς τοὺς ἐργάτας διὰ τῶν ὀργάνων μας νὰ ἐννοήσουν ὅτι ὁ μόνος αἴτιος τῶν δυστυχιῶν των καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἡμερομισθίων εἶνε ὁ Ρ'αβάν καὶ ὄχι ἡ Ἰταίρεια, ἣ ὁποῖα τώρα ἀναδιοργανοῦται ἄνευ αὐτοῦ.

— Ὡραία, ἀνέκραξεν ὁ Τζών, ἀλλὰ πρὶν προχωρήσωμεν θὰ σῆς ἐκθέσω μερικὰς ἀπὸ τὰς ἐνεργείας μου. Διὰ δωροδοκιῶν καὶ δολοφονιῶν ἔχω μάθει σημαντικώτατα πράγματα. Ἐν πρώτοις ἔμαθα ὀριστικῶς ὅτι ὁ Χάλσους ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ στέρξῃ ποτὲ νὰ φανερώσῃ τὸ μυστικὸν τῆς ἀνακαλύψεώς του καὶ ὅτι οὐδέποτε θὰ τὸ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν εἴτε διὰ τὸν ἑαυτὸν του, εἶδε δι' ἄλλον κανένα. Ποῖα τὰ αἴτια αὐτῆς τῆς ἀποράσεως δὲν ἤμπόρεσα νὰ μάθω καὶ θεβαίως εἶνε ἀκατανόητον καὶ μυστηριώδες, ἀλλὰ τοῦτο δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Τὸ γεγονός ὅτι (ὡς βέβαια ὅλοι γνωρίζετε) κατέστρεψε τὰς μηχανάς, εἶνε διαπίστωσις τῆς ἀποράσεώς του. Ὡστε ἤμποροῦμεν νὰ ἐργασθῶμεν χωρὶς νὰ τὸν λάβωμεν πλέον ὑπ' ὄψιν.

— Ναί, ἀλλ' εἶνε οὐσιῶδες νὰ μάθωμεν, εἶπεν ὁ Στάνδλεϋ, τί ζητεῖ, τί ἐπιδιώκει καταλήξας εἰς αὐτὴν τὴν ἀπ' φασιν.

— Αὐτὸ εἶνε αἰνίγμα. Ἐξ ὧν ἤμπόρεσα νὰ μάθω, δὲν ζητεῖ τίποτε δὲν ἐπιδιώκει τίποτε. Κάποιον ἐλατήριον θὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ κεφάλι του,

ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὸ ἐξιχνιάσω. Τὸ μεγαλύτερόν μου ἐμπόδιον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶνε ὁ Ρ'αβάν. Εἶνε τρομερὰ τυχερὸς καὶ ἔχει σαγηνεύσει ὅλον τὸν κόσμον. Ἴχει ἐδραιωθῆ ἡ φήμη ὅτι εἶνε μεγαλοφυῆς καὶ ὅτι εἶνε ἀήττητος, ὅτι εἶνε πυγμὴ καὶ ὅτι πᾶς ἀντίπαλός του ἐκμηδενίζεται.

— Νὰ μὴ σὲ ταραττῇ αὐτὸ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος χρηματιστής. Ὅλοι οἱ ἐπήλυδες ἀκολουθοῦν ὁμοίαν τροχίαν. Ἐπὶ καιρὸν ἡ τύχη τοὺς εὐνοεῖ. Ἐκαστος Ναπολέων εἶνε ἓνα μετέωρον, δὲν εἶνε ἀστήρ. Ἄμα παύσῃ ἡ ἠλάμψις του, ἡ ἀξία του ἐκπίπτει. Ἄμα ἡμεῖς κανονίσωμεν τὰ πράγματα δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ τοῦ εἰπώμεν «γκρεμίσου» καὶ γκρεμίζεται.

— Πῶς;

— Πῶς; Ἄκου λοιπόν. Ὅ,τι ἔχει τὸ ἔχει διότι ἔχει ἐμπορικὴν πίστιν καὶ θέσιν μὲ πλεονεκτήματα. Ποῖος τοῦ ἔδωκε καὶ τὴν θέσιν καὶ τὴν πίστιν; Ἡμεῖς. Αἶ λοιπόν, ὑποθέσατε ὅτι τοῦ ἀραιοῦμεν καὶ τὴν θέσιν καὶ τὴν πίστιν. Τὶ συμβαίνει;

Σιωπηλοὶ ἤδη ὅλοι συνεσπειρώθησαν περίξ τοῦ μικροῦ τραπέζιου τὸ ὁποῖον ἴστατο ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἡ φωνὴ τοῦ σοφοῦ πρεσβύτου ἐξηκολούθησεν ὁμαλή, ἀτάραχος. Ἡ διάσκεψις των οὐδενὸς τὴν προσοχὴν ἐπέσπασεν εἰς τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν, ἐνθα πλέον ἢ ἅπαξ σοβαραὶ ὑποθέσεις ἐσυζητήθησαν — ἐκλογικαὶ ἐπιτυχίαι βουλευτῶν κατ' ἐπιταγὴν, διορισμοὶ ὑπουργῶν, ἀκυρώσεις ἀσυμμόρων ἐκλογικῶν ἐπιτυχιῶν κτλ.

— Τί συμβαίνει θὰ σᾶς εἶπω ἀμέσως, ἐπανελάβεν ὁ πρεσβύτερος. Ἴδού:

Παύει νὰ μεταχειρίζεται ἡμᾶς ὡς λεωφορεῖον του καὶ πεζεύει. Εἶνε ἐξαπλωμένος εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια. Μετ' ὀλίγον αἱ Τράπεζαι λίαν φιλοφρόνως ὡς πάντοτε φέρονται πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἀρχίζουν μὲ τὴν αὐτὴν φιλοφροσύνην νὰ τοῦ ἀρνοῦνται πίστωσιν. Θὰ πωλήσῃ τὰ αὐτοκίνητά του μὲ ἐκπτώσιν εἴκοσι τὰ ἑκατόν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον θὰ τοῦ φέρῃ πολὺ μικρὰν ἀνακούρισιν. Παύει μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ὑπηρετάς του, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν ἀφίνει ἀποδοχὴν περιθώριον. Καταφεύγει εἰς τὸν γαμβρόν του καὶ τὸν καθικετεύει νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικόν καὶ αὐτός, διὰ λόγους ἀνεξηγήτους δὲν τὸ φανερόνει. Τί τοῦ ἀπομένει; Οἱ πολύτιμοι λίθοι τῆς «Κυρίας μὲ τὰς Ἄστραπὰς» καὶ τὸ ὑλικόν τοῦ ἐργοστασίου. Ἐν τῷ μεταξύ ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μένουν ἐντελῶς μυστικά, δηλαδή τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἀγορὰν δὲν ἠμπορεῖ νὰ μένῃ μυστικόν. Ἄλλ' ἡμεῖς κωφεύομεν εἰς τὰς διαδόσεις ὅλοι μας. Συγκροτοῦμεν τακτικῶς τὰς συνεδριάσεις μας καὶ πάντοτε εἴμεθα φιλομειδεῖς, ἀβροί, ἐγκάρδιοι. Δὲν φαινόμεθα νὰ γνωρίζωμεν τίποτε περὶ τῶν χρηματιστικῶν περιπετειῶν του. Αὐτός μᾶς ἐξηγεῖ διατί συμβαίνει τὸ ἓν καὶ διατί δὲν συμβαίνει τὸ ἄλλο ὅσον ἀφορᾷ τὰς μετοχὰς τῆς Ἑταιρείας καὶ ἡμεῖς φαινόμεθα εὐχαριστημένοι ὅλοι καὶ φιλομειδεῖς, καὶ δὲν φαινόμεθα νὰ γνωρίζωμεν τίποτε. Μετὰ τινὰ καιρὸν ἐξέρχονται εἰς τὸ φῶς μερικὰ πράγματα μόνον των, ἀλλὰ ὅλοι μας

ἐξακολουθοῦμεν νὰ εἴμεθα εὐχάριστοι καὶ ἐγκάρδιοι καὶ ἅμα μᾶς δηλώσει ἀμηχανίαν ὅσον ἀφορᾷ τὰς μετοχὰς τῆς Ἑταιρείας ἡμεῖς τοῦ λέγομεν. «Μπα κύριε Γ'αβάν, ἂν μᾶς πωλήσετε μερικὰς μετοχὰς τῆς Ἑταιρείας προθύμως σᾶς τὰς πληρόνομεν εἰς τὸ εἰκοσαπλάσιον τῆς ἀξίας των—ἀλλὰ ἔχουν ἐκπέσει πάρα πολὺ τώρα—ἐξ αἰτίας τοῦ συναγωνισμοῦ τὸν ὁποῖον μᾶς κάμνει ἡ ἀντίπαλος Ἑταιρεία τοῦ Τζῶν.» Αὐτῆ, νομίζω, εἶνε ὅλη ἡ ἱστορία.

Τὴν παρεδέχθησαν ὅλοι σιωπηλῶς. Ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τοιαῦτα παιχνίδια. Κατόπιν ἠγέρθησαν, παρέμειναν ὀλίγον περιδιαβάζοντες εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Λέσχης τῶς Φιλελευθέρων καὶ συνομιλοῦντες ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς, καὶ τέλος σιγὰ σιγὰ διελύθησαν. Ὁ πρεσβύτερος χρηματιστὴς εἰς τὴν εἰσοδὸν ἐσταμάτησε τὸν Τζῶν, ἐλπίζων νὰ ἐξιχνιάσῃ τίποτε περὶ τῶν ἐλατηρίων τοῦ Χάλσου, ἀλλ' ἐπέισθη ὅτι ἦσαν ἀνεξεχνίαστα. Ἐπέτυχε μόνον τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ Χάλσους ἐγκατεστάθη πρὸ τινῶν ἐβδομάδων εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πενθεροῦ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7.

Ἡ πληροφορία αὕτη ἦτον ἀκριβής. Πράγματι ὁ Χάλσους ἔκαμε τὸ παράδοξον αὐτὸ διάβημα νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πενθεροῦ του.

Πολλὰ ἦσαν τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα τὸν ἐπεισαν νὰ προβῇ εἰς αὐτὸ τὸ διάβημα. Ἐν πρώτοις ἔδωκε τέλος εἰς τὰς ἐργασίας αἱ ὁποῖαι τὸν ἀπησχόλουν. Ἐπειτα, καίτοι ἐσκόπευε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθε-

ρίαν του, δὲν ἔστεργε, νὰ φύγη χωρὶς νὰ ἴδῃ ἄλλην μίαν φορὰν τὴν σύζυγόν του καὶ τὸ θυγάτριόν του, διότι ἐπληρορορήθη ὅτι τὸ ἀτυχὲς ἀνάπηρον ἦτο σοβαρῶς ἄρρωστον. Ἐπειτα τὰ τελευταῖα γεγονότα ἐπέδρασαν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Σοφίας, ἣ ὅποια ἐπίσης ἦτο πολὺ ἀσθενὴς καὶ ὁ Χάλσους — πατὴρ ἐπὶ τέλους ἦτο — ἠσθάνθη κάποιαν δύναμιν ἣτις δὲν τὸν ἄρνευε νὰ φύγη ἀκόμη ἐπὶ ὀλίγον.

Ὁ Χάλσους μὲ ὄλην του τὴν ἀγανάκτησιν ἀναγνώριζε τὴν ἀφόρητον καὶ δεινὴν θέσιν τοῦ Ρ'αβάν, καὶ ἠσθάνετο τύψιν συνειδήσεως ἀναλογιζόμενος τὰς αἰφνηδίας συνεπειὰς τῶν ἰδίων ἐαυτοῦ πράξεων. Συναίσθησις ἐμπορικῆς τιμῆς καὶ προσωπικῆς δικαιοσύνης τοῦ ὑπηγόρευεν ὅτι ὤφειλεν ἔστω καὶ εἰς τόσον παράλογον ἄνθρωπον οἷος ὁ Ρ'αβάν, εἶδος τι λογοδοσίας διὰ τὴν διαχείρησίν του, ὅσον ἀπεχθὴς ἄλλη μία μεταξὺ αὐτῶν συνάντησις καὶ ἂν ἦτο εἰς ἀμφοτέρους.

Καὶ τέλος, πρέπει νὰ προσθέσωμεν, τοῦ ἐμήνυσεν ἡ Βιργινία Ρ'αβάν.

Ὅταν ἔλαβε τὸ μήνυμά της μετέβη νὰ κοιμηθῇ μὲ τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἴδῃ πλέον οὔτε αὐτὴν οὔτε τὴν Σοφίαν· νὰ μὴ πατήσῃ εἰς ἔδαφος ἀνῆκον εἰς τὸν Ἰωάννην Ρ'αβάν ὅσω δὴποτε δειναὶ καὶ ἂν ἦσαν αἱ ἐκ τούτου συνέπειαι. Τὸ πρῶτ' ἐμέταλε γνώμην. Τὸ ἔσπερας τῆς ἐπιούσης ἦτο εἰς τὸ μέγαρον.

Πρὸς ἐκπληξίν του εἶδεν ὅτι δὲν ἦτο ἀμεσος ἀνάγκη νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην μὲ τὸν οἰκοδεσπότην, διότι ὁ Ρ'αβάν ἔλειπε. Παράδοξός τις καὶ αἰφνηδία μεταβολὴ ἐφαίνετο εἰς τὴν ἀ-

τμοσφαιραν τοῦ ἀχανοῦς μεγάρου. Πνεῦμα τι ἀδημονίας καὶ ἀνιαρῆς σιωπῆς ἐπεκάθητο. (Ὁ ὑπηρέται περιήρχοντο νωχελῶς ἐκτελοῦντες τὰ καθήκοντά των καὶ ἡ οἰκοδέσποινα δὲν τοὺς ἔκρινε παρατήρησιν. Καλπάζουσα ἀποσύνθεσις τῆς οἰκιακῆς μηχανῆς ἐφαίνετο ἐπαπειλοῦσα· μυστηριώδης κίνδυνος ἐφαίνετο ἐπικρεμάμενος καὶ ἐπὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ἀντιτάσσοντος ἐπὶ μακρὸν τόσῳ ὑπερήφανον καὶ ἀδάμαστον μέτωπον. Ὁ Χάλσους ἐξηκολούθει νὰ διστάζῃ, — καὶ ἐξηκολούθει νὰ μένῃ.

Ὁ Ρ'αβάν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς ἀνατολικὰς πολιτείας καὶ μόνον ἀπὸ τὸ τραῖνον εἰδοποίησε τὴν σύζυγόν του τηλεγραφικῶς χωρὶς νὰ λέγῃ πότε ἐπιστρέφει. Ἐκτοτε δὲν ἔδωκεν ἄλλας εἰδήσεις. Βαθμηδὸν μετεμορφώθη τόσον πολὺ ὥστε κατέστη ἀγνώριστος. Οὔτε ἐκοιμᾶτο οὔτε ἐπεμελεῖτο τὸν ἑαυτὸν του. Ἦτον ὡς ἄνθρωπος ἐξωφρενῶν καὶ προσεπάθει νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ἐκλείπον σθένος του δι' οἰνοπνευμάτων. Καὶ τὸ ἦθος του σπουδαίως μετεβλήθη· ἀπὸ δικτατορικὸν ὅπου ἦτο ἔγεινε συνδιαλλακτικὸν καὶ μετριόπαθές. Ἡ ὄρασις του ἠμβλύνη καὶ οἱ ὤμοι του ἐκυρτώθησαν ἀκόμη περισσότερο. Ἡ φωνὴ του ἔγεινε τρομώδης καὶ ὁ τῖνος του ἐν γένει ἀτολμος. Ὁ Ἰωάννης Ρ'αβάν ἦτο πλέον συντετριμμένος καὶ ἤρχισε νὰ τὸ δεικνύῃ. Ἐπὶ τούτῳ οἱ πρόην φίλοι του ἠγάλλοντο. Οἱ λύκοι, παρατασσόμενοι κυκλοειδῶς, λείχουν τὰς σιαγόνας των ὅταν ὁ πληγωμένος ταῦρος κλονίζεται ἐπὶ τῶν ἀβεβαίων σκελῶν του.

Μερικοὶ μεγάλοι χρηματισταὶ τῆς

Νέας Ἰόρκης καὶ τοῦ Σικάγου ἔλειχον τὰς σιαγόνας των καὶ ἐμειδίωσαν ἀπαισίως, δίκην λύκων, παρακολουθοῦντες τὸν Ἰωάννην Ραβάν κλονιζόμενον.

Ἐν τούτοις ὁ Ραβάν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχη καμμίαν ἀμεσον ἀπόδειξιν περὶ τῆς ταυτότητος ἐκείνων οἱ ὅποιοι κρυφίως τώρα ἐκτύπων κατ' αὐτοῦ. Εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν διευθυντῶν τῆς Ἰταιρείας πάντοτε φιλορρόνως καὶ εὐσεβάστως τὸν ὑπεδέχοντο ὅλοι. Δὲν ἐτόλμα νὰ τοῖς εἶπη περὶ τῆς ἀποστασίας τοῦ Χάλσου· δὲν ἀμφέβαλλεν ὅτι τὸ ἐγνώριζαν· ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐκαμναν καμμίαν ἐρώτησιν. Οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ τὰ ἐργαστάσιά των ἔκλεισε κατόπιν ἀνιαρᾶς περιόδου πειραμάτων. Ὅλοι οἱ συνάδελφοί του ἦσαν ἄβροὶ τοὺς τρόπους, (ὅπως καὶ αὐτὸς τώρα) καὶ πρόθυμοι νὰ συζητήσουν ἡρέμα καὶ καλοκαγάθως περὶ τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι, ὡς ὅλοι ἄβρως ὠμολόγουν, ἐφαίνοντο «κάπως προσκρούουσαι» ἢ «κάπως παρατεινόμεναι». Οὐδεὶς ὅμως ἐξέφραζε κρίσιν ἢ ἐπίκρισιν.

Τὸ φρικαλεώτερον ὅμως διὰ τὸν Ραβάν ἦτο νὰ βλέπῃ πανταχοῦ εἰς τὴν ἀγορὰν τὴν πίστιν του ἐλαττωμένην. Ἐβλεπε τὸ φάσμα τῆς χρεωκοπίας ὀρθούμενον ἐνώπιόν του. Ἐβλεπε τὸν νεφελώδη κύκλον τῶν λύκων τῆς ὑψηλῆς οικονομολογίας. Σχεδὸν ἠσθάνετο τοὺς κυνόδοντάς των δαγκάνοντας τοὺς μηρούς του.

Εἰς τὰς ἀγρίας αὐτὰς ὥρας τὸ πνεῦμα τοῦ Ραβάν ἐστρέφετο δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ἀναζητοῦν λύτρωσιν, ἐλπίδα. Οὐδεμίαν λύτρωσιν, οὐδεμίαν ἐλ-

πίς ἐφαίνετο ἐκτός μόνον μία τελευταία ἀπεγνωσμένη διέξοδος, δυναμένη νὰ ἀγορασθῇ, ὄχι πλέον μὲ χρήματα ἢ μὲ δύναμιν ἢ μὲ ἐπιρροήν—ἀφοῦ αὐτὰ δὲν ὑπῆρχον — ἀλλὰ μὲ κάτι τι ἄλλο τιμαλφέστερον — κάτι τὸ ὅποιον μερικοὶ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχει σαπίσει ἡ φιλαυτία, διασώζουσαν ἐν μέσῳ ὅλων τῶν συμφορῶν των, τάσσουσαν ὑπεράνω καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ ὅλων τῶν θριάμβων τῆς ζωῆς. Ὁ Χάλσους! Ἄ! ὁ Χάλσους ἦτον ὁ σωτὴρ τοῦ Ραβάν—ὁ Χάλσους ὁ ὅποιος τὸν ἐταπεινώσεν μέσα εἰς τὸ σπῆτι του. Πῶς νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ Χάλσους; Νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἠδύνατο μόνον μία ἐπιρροή—ἡ ἐπιρροή ὠραίας καὶ γοητευτικῆς γυναικός! Τί σημαίνει ἂν ἡ γυναῖκα αὐτῆ πρόκειται νὰ εἶνε ἡ σύζυγός του, ἡ Βιργινία Ραβάν; Εἶχεν ἤδη ὑπαιτιχθῆ εἰς αὐτὴν περὶ τοῦ καθήκοντός της. Ἐλεγε δὲ τώρα καθ' ἑαυτὸν διηνεκῶς ὅτι τίς οἶδε, ἡ Βιργινία πιθανὸν νὰ μὴ ἐνόησε πράγματι καὶ ἐντελῶς τὸν ὑπαιτιγμόν του. Τί ἄραγε ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, νὰ ἐνήργησεν ἡ Βιργινία; τί νὰ κατώρθωσεν ἀπὸ τὸν Χάλσους;

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Χάλσους, ὁ ὅποιος ὀλίγον ἢ οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ ὅλων αὐτῶν τῶν θορυβωδῶν συγκινήσεων, ὅλων αὐτῶν τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπεισοδίων, εὔρισκε κατὰ πάντα δυσάρεστον τὴν θέσιν του εἰς τὸ εὐρὺ μέγαρον τοῦ Ἰωάννου Ραβάν. Τὴν σύζυγόν του σπανίως τὴν ἔβλεπε, ἡ δὲ οἰκοδέσποινα τοῦ μεγάρου ἐφαίνετο τόσον τακτικᾶ ἔχουσα ὑποθέσεις ἀπαιτούσας τὴν παρουσίαν της ἀλλαχοῦ, ἦτο τὸσον ἀπησχολημένη μὲ ἀλλαζήματα

ὥστε πολὺ ὀλίγος καιρὸς τῆς ἔμενε δι' αὐτόν. Τὸ χρηματιστήριον ἦτο εἰς μεγάλην διατάραξιν, ἀλλ' ὁ Χάλσους δὲν εἶχε χρεώγραφα, οὔτε παρηκολούθει τὰ χρηματιστικά· ἤδη δέ, ἀπομονωμένος εἰς αὐτὴν τὴν ἔπαυλιν σχεδὸν ὅσον καὶ εἰάν κατώκει εἰς ἔρημον νῆσον, καὶ λίαν τεταραγμένος ὥστε νὰ λαμβάνη ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κίνησιν τῆς ἀγορᾶς, καλὰ καλὰ δὲν ἀντελαμβάνετο τὴν καταιγίδα ἢ ὁποῖα ἐμαίνετο περὶ τοῦ. Ἀπλούστατα ἐπερίμενε, δυστυχῶς. Τοῦ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ὑπῆρχε θέσις δι' αὐτόν εἰς τὸν κόσμον.

Διατί τὸν ἀπέφευγεν ἡ Βιργινία;

Ὁ Ραβάν, ἀπουσιάζων εἰς Νέαν Ὑόρκην ἐφαντάζετο τὴν σύζυγόν του ἀγωνιζομένην ἀδιακόπως εἰς τὸ νὰ πείσῃ τὸν Χάλσους νὰ μεταβάλῃ γνώμην, καίτοι ἤγνῄσκει ὅτι ὁ Χάλσους κατώκει ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τὴν κυρίαν Ραβάν. Μολαταῦτα ὁ Χάλσους καὶ ἡ κυρία Ραβάν σπανιώτατα συνηντώντο. Ὅσάκις τὸν συνήντα κατὰ τύχην οὔτε ἅπαξ ὠμίλει μετ' αὐτοῦ περὶ ἄλλων εἰμὴ τῶν κοινοτέρων πραγμάτων, τυχαίου ἐνδιαφέροντος τῆς στιγμῆς. Πάντοτε δὲ εὑρίσκε ἢ προσεποιεῖτο ὅτι εὑρίσκε κάτι τι ἀπασχολοῦν αὐτὴν τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας εἰς τὰ ἰδιαιτέρα δώματά της. Ἀπορίαν τοῦ ἐπροξένει διατὶ τὸν ἀπέφευγε. Ἀπορίαν τοῦ ἐπροξένει διατὶ ἦτο τόσο ὠχρὰ. Περιεπλανᾶτο ἀνά τὰ διάφορα μέρη τοῦ μεγάρου εἰς τὰ ὁποῖα ἦτο πιθανὸν νὰ συναντηθῇ τυχαίως μετ' αὐτῆς, περιμένων ν' ἀκούσῃ τὸν θροῦν ἐνὸς φορέματος εἰς τὴν κλίμακα, τὸν ἤχον ἐλαφροῦ βηματισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὴν πρόσφασιν μιᾶς λευκῆς χειρός, τὸν

ἤχον μιᾶς φωνῆς— πάντων τούτων ὄχι τῆς συζύγου του, ἀλλὰ τῆς ἐξ ἀγχιστείας νεαρῆς μητρικῆς του.

Καθ' ἡμέραν ἀπεράσιζε νὰ ἀπέλθῃ καὶ καθ' ἡμέραν ἀνέβαλλε, δυστυχῶς.

Ἐξῆς ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ δύο γυναῖκας, σπανίως ἐβλεπεν εἴτε τὴν μίαν εἴτε τὴν ἄλλην, καὶ σπανίως ἀνελογίζετο εἰμὴ τὴν μίαν — ἣν δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναλογίζεται. Ὡσανεὶ διὰ νὰ φέρῃ ἀντιστάθμισμα, ἐπεδαφιλευεν ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας εἰς τὸ κυφὸν θυγάτριόν του. Ἡ οἰκτρὰ κατάστασις τοῦ δυσμόρφου τούτου καὶ ἀναπήρου ὄντος ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν τοῦ Χάλσους. Ἀλλ' ὁ Χάλσους ἤθελε νὰ τοῦ σπαράσσεται ἡ καρδία. Ἦθελε νὰ ὑπρῶσθῃ πικρὰν καὶ ὀδυνηρὰν ποινὴν ἀνήκουσαν εἰς αὐτόν διότι ἐνδομύχως ἐθεώρει ἐχυτὸν ἔνοχον.

Ἐὰν ἡ Βιργινία Ραβάν τὸν παρεκάλει νὰ μεταβάλῃ γνώμην καὶ συμπράξῃ μετὰ τὸν Ραβάν, εἶνε πολὺ πιθανὸν ὅτι θὰ ἔστεργε. Δίκαιον εἶχεν ὁ Ραβάν, μετὰ τὸν ἀπεχθῆ τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον ἐσυλλογίζετο. Πολλὰ τιμήματα ὑπάρχουν ἱκανὰ νὰ ἀγοράσουν ἀρχάς. Λι' ἀτραποὶ τῆς συνεπειᾶς τῶν ὀρμῶν μας ἢ τῶν πλεονεξιῶν μας βραδέως μὲν ἴσως καὶ ἐλικοειδῶς ἀλλὰ πάντοτε ἀσφαλῶς καταλήγουν εἰς τὸ μοιραῖον των τέρμα. Φέρει ἐπὶ τέλος ἡ Κλωθὴ τὸ πρῶτόν τοῦ νόμου τῆς ἀνταποδόσεως εἴτε πρόκειται περὶ ἀμέσου, ὀρατῆς καὶ παρούσης ἐνοχῆς, εἴτε περὶ ἐμμέσου, ἀοράτου καὶ ἐπεισοδιακῆς ἢ λησμονηθείσης.

Ποῖα ἀδυναμία ἐκράτει τὸν Χάλσους εἰς τὸ μέγαρον; Τί τὸν ἐπειθε τώρα νὰ περιμένῃ νὰ ἀκούσῃ τὸν ἤχον μιᾶς

φωνής ἢ ἐνὸς βηματισμοῦ; Ἦτον ἡ γνωστὴ παναρχαία ἀδυναμία. Ἦ ἀδυναμία τῆς νεότητος ἐνώπιον τῆς νεότητος, τοῦ σθένους ἐνώπιον τοῦ κάλλους, τῆς διφώσης καρδίας ἐνώπιον προσφερομένου ὕδατος, πνεύματος εὐ-

ρίσκοντος πλήρη ἀνταπόκρισιν εἰς ἄλλο πνεῦμα. Ἐξ ὅλης τῆς ἐσπαραγμένης καρδίας του, ἐξ ὅλης τῆς τεθλιμμένης ψυχῆς του, ὁ Κάρολος Χάλσους ἠγάπα τὴν Βιργινίαν Ραβάν.

Τὰ ὑπόλοιπα κεφάλαια, εἰς τὰ τεύχη τοῦ 1914

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΕΧΘΡΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

